Kaina 5 centai

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by
Lithuanian National League of America
Consisting of 100 Branches, located in all principle Cities of the United States.
SANDARA
3331 So. Halsted St., Chicago
Tel. Boulevard 0406

METAI XVI. 3331 S. Halsted St. Chicago, Ill. Penktadienis, Balandžio-April 19 d., 1929 373 Kensington Ave No. 16

THE LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF ILLINOIS APR 22 1929

Šią Savaitę

Musų Vienminčiai!

Į Jus mes kreipiamės vardu tų, kuriems yra atimtos visos žmogaus teisės, kuriems nevalia pasiskųsti, kad nori pamatyti savo brangiausius žmones: tėvus, žmonas, vaikus, negali pasipriešinti, kad atimami jiems saulės spindulai, neleidžiama kvėpuoti grynu oru ir pasidžiaugti gamtos dovanomis vardu tų visų musų, netekusių laisvės vienminčių politinių kalinių prašome Jusų, preteliai ir rėmėjai, kad priimtumėte juosius nors nedideles sumas iš savo išteklių paaukotumėte politiniams kaliniams ir jų našlaičiams. Žinomą gerai, kad atsibodome Jums savo išmaldomis, bet jeigu iki šiol užteko Jums kantrybės ir pasiryžimo padėti mums rupintis musų draugais, turime vilties, kad ir toliau užteks patvaros nelaimingiesiems remti.

Padėkite! Parama labai reikalinga.

Tikimės, kad musų balsas bus išgirstas.

F. Bortkevičienė,
J. Šileikaitė.

Aukas prašome siųsti "L. Ž." Redakcijai, Gedimino gatvė No. 38, Kaunas.

Sulig Uždarbio ir Mokestis.

Nedidelėj M. medinėj bažnytėlėje jaunas, linksmas kunigas sakė parapijonams pamokslą. Parapija buvo labai tamsi, todel kunigas su parapijonais turėdavo daug vargo, bet sykiais turėdavo iš jų tamsių pasielgimų saldaus juoko. Sakant pamokslą labai pasmirdo, kad net kunigui privertė nosį užsidengti. Kas čia duosiu penkiasdešimts litų. Jurgis Šamas pradėjo raudonėti. Tai kunigas patėmyjęs užklausė. Bene tu Jurgi gerai "veži". Jurgis bijodamas antros nuodėmės nutarė nemeluoti. Taip, klebone, ištruko per nelaimę" prisipažino Jurgis. Kunigas tuojaus išėmė penkiasdešimts litų iš kišenės ir visai parapijai matant atiduoda juos Jurgiui.

Atėjus vėl šventadieniui ir pradėjus pamokslą sakyti, kunigas net pradėjo čiaudėti iš smarvės, nes dabar "vežėjų" atsirado keletas desėtkų. O, o vyručiai, kad "vežate" galima butų virves vyti! prisipažinkite, kurie taip darote, tai gausite visi užmokesti! užklausė kunigas. Prisipažino keletas desėtkų. Tai po visam ateikite į kleboniją, tai atlyginsiu. Pasakė kunigas išlipo iš kozelnyčios ir parėjo į kleboniją. Prisirinko "vežikų" pilna virtuvė. Kunigas po eilės po vieną vedasi į svirną, kame keturi vyrai laukia su rapnikais, ir kiekvienam įpylė po penkiasdešimts į sėdynę. Kitą šventadienį bažnyčioje buvo švarus oras.

Visas Pasaulis Taps Gerais Klerikalais.

Lietuvos kaimų bobutės dar ir dabar tebetiki, kad popiežius su Dievu susirašo laiškais. Dabar, kada popiežius iš Mussolinio gavo šmotelį žemės del įsteigimo savo karalystės, tai naivios kaimo moterėlės pradėjo kalbėti, buk popiežiaus karalystėje gimsią šventi žmonės! Vyriškos lyties gymsią su mėnesiu ant galvos, praskustais pakaušiais ir su kamžomis. Drąsesnios skelbia, kad tai popiežiaus karalystėje gyvensią vien tik kunigai ir vienuolės, iš kurių gimsią vaikai su šventumo žymėmis.

Sandariečiai, Ruoškimes Apvaikščioti Spaudos Sukaktuves

Visą Savaitę Pasidarbuoti "Sandaros" Pagerinimui.

Vakarų Sandariečių konferencijos karštu pritarimu, musų organizacija žada atsižymėti tas svarbias sukaktuves daugeliu atvėjų: viena, atėjus gegužės 7 dienai suruošdami kuopose susirinkimus, ir kur tik galima prakalbas, paskaitas bei vakarėlius; kita, per visą savaitę pasidarbuoti užrašyti kuodaugiausiai skaitytojų čia Amerikoj, Lietuvoj ir kituose kratšuose. Tokios progos pasitaiko labai retai, tad Sandariečiai, jos nepraleiskite nepasižymėję. "Sandara" išeis tą savaitę dvigubo didumo ir daug ankščiau, kad galėtų visi skaitytojai gauti kuoankščiausiai ir pasinaudoti medžiaga del prakalbų bei pranešimų. Visi kviečiami į Spaudos platinimo Savaitę.

Kuopoms ir veikėjams bus išsiųstas tam reikalui aplinkraštis.

Buvo Areštuotas V. Petrulis.

Buvęs krikščionių ministeris pirmininkas.

Kauno laikraščių pranešimu buvo areštuotas sąryšyj su senai dar prie Dr. Griniaus valdžios užvesta kriminalinė byla stambiausias krikščionių ir ukininkų sąjungos lyderis Vytautas Petrulis, buvęs savo laiku ministeriu pirmininku ir finansų bei prekybos mnisteriu. Prieš poną Petrulį yra daug ir labai stambių kaltinimų. Ilgą laiką po perversmo jis buvo kaip ir užstatas nuo krikščionių tautininkams; vis jo byla buvo vilkinama, matyt, dar esant vilties, kad teks su krikščionimis susigerinti. Tad jo areštas, ir taip pat areštas "otca Konstantina" (praloto Olševskio), rodo, kad sprogis su krikščionimis ir net su pačiais vyskupais yra nebesulipdomas. Petrulis paleistas už $15,000 užstato. Užstatyti jis turi iš ko, nes tai vienas kurs krikščionims šeimininkaujant labiausia "pralobo"...

Profesoriai Patys Šelpia Studentus.

Lietuvos Universiteto mokslo personalas šelpia nukentėjusių nuo nederliaus šiaurės sričių studentus.

Liet. Universiteto Senatas nutarė kviesti mokslo personalą nukentėjusių sričių studentams šelpti aukoti per kels mėnesius bent po vieną procentą mėnesinės algos.

Mokslo personalas aktyviai prisidėjo prie to kilnaus sumanymo. Kai kurie profesoriai aukoja net po 50 litų kas mėnuo. Vasario mėnesį surinkta aukų 1,676 lit. 45 ct.

Išdavinėti pašalpas ir paskolas nukentėjusių sričių studentams, Senato prašoma, sutiko Studentams šelpti draugiją, kurios nuožiurai ir pavestos renkamos aukos.

Plungėje Atidaryta Valstybinė Gimnazija.

Uždarius Plungės "Saulės" draugijos išlaikomą gimnaziją, švietimo ministerio įsakymu atidaryta valstybinė aštuonių klasių gimnazija. Gimnazijos direktoriumi paskirtas Ukmergės valstybinės gimnazijos mokytojas Leonardas Dalangauskas ir pakviesta mokytojais buvę "Saulės" gimnazijos mokytojai.

Brazilijai Paskirtas Konsulas.

Mums teko sužinoti, kad dr. Mačiulis gavo Lietuvos vyriausybės paskyrimą Lietuvos konsulu Brazilijon.

Dr. Mačiulis jau yra prityręs darbuotojas diplomatijos srityj. Pradėjęs tarnybą užsienių reikalų ministerijoj; jis vėliau buvo Pragoj ir Romoj Lietuvos pasiuntinybės sekretoriumi ir ėjo Lietuvos atstovo pareigas Čekoslovakijoje. Dabar jis yra užsienių reikalų ministerijos vakarų Europos skyriaus referentas.

Konsulas dr. Mačiulis su šeima Brazilijon išvažiavo po Velykų.

Rezidenciją pasirinkęs lietuvių emigrantų centrą San Paulo miestą.

Brazilijoj dabar yra apie 17,000 lietuvių.

Studentų Demonstrantų Teismas.

Kovo 20 dieną 8 valandą vakare įvyko Universiteto teismas, kuriame nagrinėjama studentų, kaltinamų ruošus vasario 15 eiseną, byla. Nors byla pavesta išspręsti Universitetui, įtartieji eiseną organizavę studentai ligi šiol kažkodel yra policijos priežiuroj.

Neradus palitinio nusikaltimo Universitetas kelis studentus viešai papeikė ir tuo reikalas baigtas.

Lietuvos Laivas Buvo Įšalęs Jurose.

Tarp Palangos ir Klaipėdos jau kelias dienas stovi įšalęs juroj vienas prekybinis laivas. Laivo įgula pristigo maisto ir kuro. Atskridęs kovo 15 dieną iš Kauno karo lėktuvas numetė įšalusio laivo įgulai maisto atsargą.

Išgelbėti iš įšalusio laivo.

Penktadienį Klaipėdon buvo nuskridęs musų lėktuvas, kad išgelbėtų iš apšalusio "Hermann" laivo žmones. Laivas buvo visai netoli Palangos ties senuoju tiltu, bet aLtvijos ribose. 7 žmonės iš laivo dideliais vargais pasiekė krantą Latvijos pusėje. Jie pasakoja savo širpius pergyvenimus, kai laivas ne motoru, bet ledų liko valdomas. Laivas visai neturi anglių ir labai mažai maisto teturi, o laive dar liko 8 žmonės. Paskutiniu laiku gautos žinios praneša, kad laivas ledinių vėl stumiamas Liepojaus link.

JONAS VILEIŠIS

buvęs pirmasis Lietuvos Atstovas uJngtinėse Valstybėms, dabar jau visa eilė metų aKuno miesto burmistras, kurio išmintinga ir giliai valstybinė politika Kauno miestą padarė iš svetimtautiško gubernijos miestelio tikra laikinąja Lietuvos sostine.

Lietuvoj Pragerta 119,000,000 litų.

Statistika rodo, kad per tris metus (1926 — 1928 metais) Lietuvoje parduota akcinės degtinės už 119,368,859 lit. 1926 m. parduota degtinės už 37,124,242 lit., 1927 m. už 40,680,720 lit. ir 1928 metais už 41,563,897 lit. ir kontrabandinės degtinės? Musų statistika apie tai negali pasakyti.

Plechavičiui Nebesiseka

Sudegino Ats. Generolo Plechavičiaus Maluną.

SKUODAS. — (Kretingos apskričio). Kovo mėnesio iš 19 į 20 d. naktį sudegė vietos malunas ats. gen. Plechavičiaus nuosavybė. Nuostoliai dideli. Malunas buvo apdraustas. Gaisras įvyko per darbininkų neatsargumą su mašinomis. Oficiozas praneša, kad darbininkai ir nuomininkai areštuoti.

Nederlius Vilniaus Krašte.

Katastrofinga padėtis.

"Kurjer Wilenski" praneša, apie katastrofingą miestelių padėtį nukentėjusiose nuo nederliaus Vilniaus krašto apskrityse. Disnos, Braslavos, Švenčionių ir Pastavų apskrityse miestelių ekonominė buklė apverktina. Del nederliaus ir sodiečių pirkimo galios sumažėjimo subankrutijo visa eilė krautuvininkų, prekybininkų ir amatninkų. Tose apskrityse nederlius jau antri metai iš eilės, kas padėtį dar labiau apsunkina. Jokios pagalbos miesteliai iki šiol negavo.

Kunigas Peša Mokinius.

PALANGA, — Mokyklos kapelionas turi blogą paprotį pešti vaikus už ausų bei plaukų. Kovo 13 dieną kapelionas Palangos pradžios mokykloj per tikybos pamoką paėmė vienam mokiniui už ausies, mokinys ėmė priešintis, šaukė ir sukėlė klasėja triukšmą. Kitą dieną mokinio mokyklon, nors ir mokinio tėvams prašant nepriėmė. Ar tai yra auklėjimas — tesprendžia visuomenė.

Studentų Šiauriečių Fondas.

Universiteto Senato pasiulymu Universiteto tarnautojų personalas yra apsidėjęs mokesčiais studentams šiauriečiams šelpti. Vasario mėnesį sudėta į tą fondą 1,600 litų, kuri sumą tuojau išdalinta labiausiai nukentėjusių tėvų studentams.

Anglijos Parlamento Narys, 24 Metų Mergaitė.

Anglijoje, Nord. Lanarke į parlamentą išrinkta Miss Dženni Li mokytoja darbo partijos narys. Miss Li turi tik 24 metus amžiaus. Ji yra jauniausias parlamento narys. Miss Li angliakasio duktė ir anukė. Ji pabaigė mokyklą, pedagoginius, kursus ir mokė gimtąjame kaime. Šiomis dienomis ji pasakys parlamente pirmą savo kalbą.

JAU PASIRODĖ VYTURIAI.

Kai kuriose Lietuvos vietose jau esą pastebėti vyturiai — pavasario pranašai.

Lietuvos Pasiuntinybė Romoje.

Prie Kvirinalo tarnautojai nutarė skirti nukentėjusiems nuo nederliaus šiaurės lietuviams kas mėnuo iš savo pagrindinės algos po 5% iki š. m. liepos mėn. 1 dienos. imtinai.

Pralotas Olšauskas Suimtas.

Sunkiųjų darbų kalėjime.

Pralotas Olšauskas, taikant jam kardomąją priemonę, suimtas ir pasodintas Kauno siunkiųjų darbų kalėjiman.

Kaip žinoma, pralotas Olšauskas yra kaltinamas nužudyme moteriškės Birštone...

Išeina Didelis Veikalas Apie Lietuvos Archiologiją.

Baigiama spausdinti ir tuoj po Velykų švenčių pasirodys knygų rinkoje švietimo ministerijos knygų leidimo komisijos leidžiamas didžiulis pulk. P. Tarasenkos veikalas "Lietuvos Archiologijos medžiaga". Prie knygos išleidžiamas didelis "Lietuvos Archiologijos žemėlapis." Autorius prašo žemėlapyje pastebėjus klaidas jam pranešti, kad kitoj laidoj jas butų galima pataisyti. Autoriaus antrašas: Pulk. P Tarasenka, Kaunas, Karo Mokslų Valdyba.

Lietuvos Vyriausybė Pasiulė Lenkijai Žmonių Susisiekimą.

"Seg." praneša, kad Lietuvos vyriausybės pasiulyme Lenkijai sudaryti laikinę prekybos sutartį yra pasiulymas ir leisti įvažiuoti Lenkijos pliečiams ir Lietuvos pliečiams Lenkijon.

Meksikos Revoliucija Gniužta.

Sukilėliai generolai bėga

MEXICO CITY. — Paskutinėmis žiniomis gauta, kad jau tris generolai iš Escobaro armijos pabėgo į Jungtines Valstybės ir čia tapo suimti. Jų armijos paliktos be vadovybės, nes visi štabai pabėgo. Viena armija iš 5,000 žmonių siulėsi pasiduoti, bet norėjo dar išsiderėti sąlygas, kad nebaustų nors mirtim, bet sąlygos atmsetos. Tas faktas parodo, kad federalinė armija jau yra pilna padėties šeimininkė.

Azija Pralenks Europą.

Turkijoj moterys balsuos sukakę 17 metų.

BERLYNAS. — Žiniomis iš Konstantinopolio, turkų parlamentui patiektas vyriausybės projektas, kurio visomis 17 metų amžiaus pabaigusioms moterims bus suteikta balsavimo teisė per savivaldybių rinkimus.

Duokim Valgyti Tik Saviškiems – Katalikams. Kitų Likimas Mums Visiškai Nerupi.

Gamta nuskriaudė mus. Šalta lietinga vasara sunaikino derlių. Nukentėjo ir Žemaičiai, bet ne tokiu laipsniu, kaip Biržų rajonas. Ten buklė **pasidarė ypatingai tragiška.** Žmonės pardavė gyvulius, neturėdami iš ko juos išmaitinti. Tukstančiai bedarbių, neturėdami darbo, važiuoja į Suvalkiją ieškoti uždarbio. Tik dalis gauna darbo, o likusieji — **skursta.**

Vaikai ypatingai yra reikalingi skubios pagalbos. Išblyškę, pageltę veidai. Pridengti skarmalais suliesėję vaikų kuneliai ir liudnos akutės... Jų keli tukstančiai.

Nepaprastai žiauri žiema padidino bendrą nelaimę. Jaučiama didelė stoka kuro — žmonės šąla. Prasideda ligų epidemijos.

Visur organizuojama komitetai nukentėjusiems šelpti. Visi, kuriuos nelaimė ne tiek skaudžiai palietė, **privalo gelbėti savo vargstančius kaimynus. Nes jų nelaimė atsilieps ant visų. Čia reikalinga bendra talka.**

Visos organizacijos be pasaulėžvalgos skirtumo buriasi bendram darbui.

Tik vyskupai mano kitaip. Jie išleido aplinkraštį, kurį mes skaitėme ir "Žemaičių Prietelyje", kuriame jie kviečia "katalikus" organizuoti parapijinius komitetus, **savųjų komitetus.** Vadinas, **šelps tik saviškius.**

O visi kiti, tariamieji "bedieviai", galės mirti badu. **Tikriems katalikams tai nerupi.**

Gėda, kad nelaimės metu atsiranda žmonių, kurie skaldo **bendrą pagalbos darbą.**

"Žemaitis."

Nukentėjusių Šelpimas.

Nukentėjusiems nuo nederliaus šelpti Lietuvos pasiuntinybės Maskvoje bendradarbiai paaukoja 2,611 litų pasiuntinybės prie Vatikano Romoje — 540 litų, Konsulato Hamburge — 204 litų, pasiuntinybės ir konsulato Rygoje — 200 litų.

Sutarčių Apsikeitimas Su Lenkija Įvyks Kaune.

Priimtomis ir ratifikuotomis sutartimis, rezuliuojančiomis administracinės (demarkacijos) linijos perima, apsikeitimas, kaip tenka patirti įvyks Kaune. Kaunan atvyks Lenkjos specialus valdininkas, kuris atveš Lenkijos ratifikuotos ir iš čia paims Lietuvos priimtos sutarties dokumentus.

Anglijoj 1,180,500 Bedarbių.

LONDONAS. — Radio pranešimu, kovo 18 dieną bedarbiu skaičius Anglijoj siekia 1,180,500 žmonių. Dar prieš savaitę bedarbių skaičius buvo didesnis 3,339.

A.L.T. Sandaros Reikalai

VLADAS ČEKANAUSKAS

buvęs Sandaros Centro Sekretorius ir menageris, dabar veiklus Sandariečių vadas Naujojoj Anglijoj. Iktoj vietoj telpa jo straipsnis — raginimas Sandariečiams.

Vakarinių Valstijų Sandariečių ir ALT Sandaros IV Apskričio Konferencijos Protokolas.

Chicago, Bal. 6 d. 1929.

Pirmoji Sesija.

Konferencijos pirmąjį posėdį Sandaros Centro salėje, 3331 South Halsted Street atidarė IV Apskričio pirmininkas p. St. K. Grišius, balandžio 6 dieną lygiai 8:30 val. vakaro. Konferencijos pirmininku išrinktas p. Grišius, vice-pirmininku pakviestas IV Apskričio vice-pirmininkas p. Vilkas, ir sekretorium tai sesijai J. Pronskus.

Del atstovų teisių nutarta duoti pilnas dalyvavimo teises visiems tikriems Sandariečiams, kad ir be specialių įgaliojimų. Atstovams patikrinti paskirta p. Andrulis. Maršalka paskirtas p. Šilius.

Dienotvarkė priimta kaip Komisijos patiekta. Pereinana prie svarstymo papunkčiui.

1. Nukentėjusiems nuo badO Šiaurės Lietuvos šeilpimo reikalu referuoja p. Grišius; praneša apie susitvėrimą Š. L. Šelpti Komiteto po Sandaros globa. Komiteto įsteigimas Konferencijos užgirtas. Atst. Rugys siulo, kad ir kitose kolonijose Sandariečiai įsteigtų panašis komitetus, arba surengtų po kokį surengimą šelpimo tikslui. Sekys siulo praplėsti Komiteto veikimą į visas kitas draugijas vpač SLA. Del klausimo kaip ir kam siųsti surinktas aukas, nubalsuota rekomenduoti Komitetui, kadangi bado reikalas yra skubus, tai kad aukų siuntimas butų neužtęsiamas.

2. Lietuvių Spaudos atgavimo 25 metų jubiliejaus klausimu referuoja p. Kodis, trumpai nupiešdamas spaudos draudimo, Aušros ir Varpo gadynes ir siulo Sandariečiams tą jubiliejų tinkamai apvaikščioti. Sekys papildo, kad Centro Valdyba tą apvaikščiojimą organizuotų per visą organizaciją ir kad butų išleistas specialus "Sandaros" numeris, kuris butų išsiųstas žymiai ankščiau. Dr. Zimontas papildo, kad tie apvaikščiojimai butų su aukų rinkimu demokratinei spaudai paremti. Nutarta:

Vak. Valst. Sandariečių ir ALT Sandaros IV Apskričio konferencija, įvykusi Chicagoj, 3331 South Halsted Str., 1929 metais Balandžio 6 — 7 d. nutaria Spaudos atgavimo jubiliejų tinkamai apvaikščioti ir kreipiasi į Centro Valdybą, kad ji pravestų per visas Organizacijos kuopas: a) Kad butų paskelbta visą tą jubiliejaus savaitė Spaudos Savaitė, kurios metu visi Sandariečiai pasidarbuotų savo Sandaros labui, b) kad jubiliejaus dieną gegužės 7 d. apvaikščiojimai kur tik bus galima, rengti su draugingomis Sandarai organizacijomis drauge ,ir c) Surinktas aukas, kad siųstų ALT Sandaros Centro Valdybai demokratinės spaudos sušelpimo reikalams.

3. D. L. K. Vytauto 500 metų mirties sukaktuvių jubiliejaus reikale referuoja p. Kodis, trumpai nušviesdamas Vytauto politiką ir jo sukaktuvių svarbą. Nutarta ruoštis tą jubiliejų apvaikščioti kuoiškilmingiausiai.

4. Poltinio Iždo reikale Dr. Zimontas paaiškina apie Politinio Iždo svarbą dabar ir atetyje ir siulo išsireikšti Konferencijai ,ar palaukti lig Seimo ar pertvarkyti tuojau. Centro Sekretorius Matas Biekša perskaito buv. Pol. Iždo pirmininko p. Semaškos atsistatydinimo raštą iš Balandžio 5 dienos 1929 metais. Sekys rekomenduoja į pirmininkus Bronių Vedeikį iš Hartfordo, Conn. Nutarta rekomenduot Centro Valdybai priimti pono Semaškos rezignaciją ir nieko nelaukiant paskirt naują pirmininką, priimant domėn p. Sekio rekomendaciją. Pirma Sesija baigta 11 val. vakare.

Antroji Sesija.

Sesiją atidarė konferencijos pirmininkas p. St. Grišius, sekmadienį balandžio 7 d., 9 val. ryto. Sekretoriu išrinktas Matas Biekša.

1. Pirmu punktu aptarta ateinančio Sandaros 15 metų jubiliejaus rengimas, kuris išpuola šių metų spalio 3 d. Plačiai apkalbėjus klausimą nutarta jubiliejų rengti ir rekomenduoti Centro Valdybai jį pravesti visoj organizacijoj.

2. "Sandaros" laikraščio turinio reikalais atstovų patiekta daug naudingų patarimų, kurių laikytųsi ir redakcija, administracija ir korespondentai.

3. ALT Sandaros organizacijos vidaus reikalais apkalbėta daug įvairių bendro veikimo budų kaip kuoposo taip ir Centre.

4. Kulturos veikimo reikalu redaktoriaus referatas užgirtas ir priimtas.

Visais klausimais nutarimai ir išvados bus A. L. T. Sandaros kuopoms pasiųsti atskiriame aplinkraštyje.

Konferencija baigėsi pietų metu.

Laiškas "Sandaros" Redakcijai.

Gerbiamieji:—

Gavau nuo Tamstų pakvietimą prisidėt prie Tamstų dirbti tautinėj demokratinėj dirvoje, todel aš su Tamstų nustatytais punktais pilnai sutinku, ir išreiškiu savo mintį, kad dirbsiu kiek galėsiu nesigailėdamas ir prakaitą išliet del Tautinės Demokratinės idėjos.

Kad "Sandarą" padaryti tvirčiausią ir galingiausią, tarpe Amerikos ir Kanados lietuvių organizacija, o "Sandaros" organas, kad butų plačiausiai skaitomas tarpe viso pasaulio lietuvių, nes "Sandarą" skaitydami pamatis laisvę ir teisybę, o susiburs į vieną burį, ir dirbdami vienybėje, apsiliuosuosime iš pasilikusios vergijos ir susilauksime užtekant skaiščios saulutės.

Viso gero veliju visam Sandaros štabui, ir "Sandaros" darbuotojams.

Sam Gumbaragis,
Kanada.

Reikalingi Agentai.

Geras komisas, patyrimas nereikalingas. Vyrai ar moterys; kreipkitės į 11420 South Michigan Ave, Chicago, Ill. ant antrų lubų.

A. Kissel
First Class Barber
368 Kensington Avenue

Skaitykit ir Platinkit SANDARĄ

DETROIT, MICH.

ADV. J. P. UVICK
Dabar Naujame Ofise
2333 Barlum Tower

Kampas Bates & Cadillac Square
Valandos nuo 8:30 iki 5 po pietų
Paned. ir Petn. iki 7:30 val. vak.

PIRMUTINĖ DIDŽIAUSIA

Rengia visų Amerikos Lietuvių Laivakorčių Agentų Ekskursija tiesiai

PER KLAIPĖDĄ
BE JOKIO PERSĖDIMO
Baltic America Linijos Laivu

Laivu 'LITUANIA'

Gegužės 18 dieną, 1929 metais

Garbės dalyvis bus vice-konsulas gerb.
P. DAUŽVARDIS

Palydovai bus prityrę ir gabus bei žinomi lietuviai laivakorčių agentai. Atminkite! Didžiai svarbu yra vietas laive užsisakyti tuoj, išanksto!

Del informacijų ir kitko, kreipkitės į Baltic America Linijos agentus. Jie suteiks jums pilnas ir puikias informacijas, taipgi pagelbės paruošti kelionės dokumentus.

BALTIC AMERICA LINE

315 So. Dearborn Street CHICAGO, ILL.
8-10 Bridge Street, NEW YORK
Union Trust Building, PITTSBURGH, PA.
433 California Street SAN FRANCISCO, CAL

IŠPLAUKIMAI LAIVŲ IŠ NEW YORKO

Estonia,	Balandžio 27	Lituania,	Gegužio 18
Polonia,	Gegužio 11	Estonia,	Gegužio 29

PAUL P. BALTUTIS, 3327 So. Halsted Street, Chicago, Ill.
CENTRAL MFG. DISTRICT BANK, 1112 W. 35th St., Chicago.
S. L. FABIAN & CO., 809 W. 35th St., Chicago, Ill
LITHUANIAN NEWS PUBL. CO., 1739 S. Halsted St., Chicago.
METROPOLITAN STATE BANK, 2201 W. 22nd St., Chicago.
V. M. STULPINAS, 3255 S. Halsted Street, Chicago, Ill.
UNIVERSAL STATE BANK, 33rd and Halsted St. Chicago.
JOHN J. ZOLP, 4559 So. Paulina St., Chicago, Ill.
A. A. Appanaitis, Westville, Ill.
THOS. BARON, 818 Lincoln Street, Waukegan, Ill.
PAUL MOLIS, 1730 — 24th Street, Detroit, Mich.

Didžiausia Proga

ATLANKYTI LIETUVĄ DABAR
VAŽIUOKITE

Gegužio 18, 1929 dideliu laivu "LITUANIA", kuris tiesiai išplaukia iš New Yorko į Klaipėdą be persėdimo. Šiuo laivu važiuoja apie 500 lietuvių atlankyti savo Tėvynę Lietuvą. Vadovai šios didžiausios ekskursijos bus vice-konsulas Daužvardis, agentas J. Ambraziejus, kun. Taškunas ir atstovai kitų didelių įstaigų ir agenturų. Taigi prisidėkite prie šios pirmutinės ir paskutinės šiais metais lietuvių ekskursijos visi čikagiečiai ir kitų kolonijų lietuviai. Važiuokite į Lietuvą.

Prisirengimui leikas jau neilgas ir visi kreipkitės prie visiems žinomo agento šiuo adresu:

John J. Zolp

4559 So. Paulina St., Chicago, Ill.

Didžioji Pavasario Ekskursiia

Į LIETUVĄ

Greičiausiuoju Pasauly Laivu

MAURETANIA

Gegužio 1-mą d. 1929 m.

Iš New Yorko į Klaipėdą
Per Southamptoną

Vadovauja plačiai žinomas judančių paveikslų rodytojas.

p. A. T. Račiunas

po asmeniška priežiura Cunard Linijos viršininko

p. Stepono Bergen'o

Šios ekskursijos kelionę nufatagrafuos ir rodys judančiuose paveiksluose p. A. T. RAČIUNAS.

Musų sekamos asmeniškai vadovaujamos ekskursijos:
BIRŽELIO 19 IR LIEPOS 3
puikiuoju didlaiviu AQUITANIA.

Informacijų teikia musų agentai, ar

CUNARD LINE
Lithuanian Dept.
346 N. Michigan Ave., Chicago.

EKSKURSIJA LIETUVON

AR MANAI APLANKYTI TĖVIŠKĘ ŠIĄ VASARA?

Jeigu taip, tai pasirupink vietą tuojaus. Šią vasara išplaukia kelios EKSKURSIJOS, tai pasirink laiką ir užsisakyk vietą. Taigi jau laikas pradėti rupintis gavimui reikalingų dokumentų. Mes parupiname viską.

Užeik į musų ofisą arba rašyk sekančiai,

Sandara Steamship Agency

3331 S. Halsted St., Tel. Boulevard 0406. Chicago, Ill.,
arba
373 Kensington Ave., Tel. Pullman 0670 Roseland, Ill.

APTIEKA

Noriu Supažindinti Lietuvius Su Žemiau Parodytoms Prekėms, Jų Vertę Patirsite Vartodami.

Mes Garantuojame Jų Gerumą!

JATUL'S TREJANKOS, pakelis.. ..... 50 c.
(Lietuviškai: Trejos Devynerios)
VALERIJONO LAŠAI, bonkelė ..... 35c.
EDAK ..... 50 c.
(Vaistas Gydo Galvos Skaudėjimą)
Lietuviški Cigarai Lietuvių išdirbystė ir savastis
STOUGHTON SMOKERS už baksą 50 cigarų $4.00
" " už baksą 5 cigarai 50c
Importuotas iš Lietuvos Muilas
RADIOZA Muilas dėžutė .... 50 c.
LELIJOS PIENO Muilas $1.00
Mums reikalingi agentai, atsišaukite,—turėsite gerą uždarbį!
Reikalaukite Musų Prekių. Persiuntimą Apmokam. Adresuokite:

P. A. JATUL, (JATULIS)
Vaistininkas
813 Washington St. Stoughton, Mass.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE

Kurios Turtas virš $1,000.000; narių 20,000

NUO SUSIORGANIZAVIMO IKI ŠIAM LAIKUI IŠMOKĖTA $400,000.00 POMIRTINIŲ, PAŠALPŲ IŠMOKĖTA $500,000.00

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visinariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtiniai skyriai — $150, 300, 600, ir 1000.
Pašalpos Skyriai — $6,00, $9,00 ir 12.00 į savaitę

Del platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-TH STREET, NEW YORK, N. Y.

S. L. A. Reikalai

Jaunuomenei apysakų konkursas.

SLA. Apšvietos Komisija p. Grigaitis, Dr. Vinikas ir P. Bajoras paskelbė apysakų konkursą, kuriame galės dalyvauti SLA jaunųjų kuopų nariai ir darbuotojai jaunuoliai. Apysakėlės gali buti netrumpesnės, kaip 2,000 ir neilgesnės kaip 3,000 žodžių ir originalės ne vertimai. Dovanos teikiamos nuo $50.00 ligi $15.00, o kitiems pagyrimai. Raštai bus spausdinami "Tėvynej". Pilnas planas paskelbiamas "Tevynėj."

Komisijos pasirodymas tikrai gražus. Paskatinti jaunus čiagimius jaunuolius pratintis lietuviškai rašyti, o tuo pat letuviškai galvoti ir stilizuoti, yra geras žygis, bet ir nelengvas. Praktika parodė, kad čiagimę jaunuoliai daug greičiau ir lengviau imasi, bet kokio organizacinio ir kulturinio darbo, tik ne lietuviškai rašyti, tad vargu šis konkursas nepapildytas kitokio veikimo planu, pasiseks.

Butų patartina Komisijai, kad jei dar nevėlu praplėstų konkursą ir į kitokio veikimo lauką: butent dovanos už, sakysim, suorganizavimą naujos jaunuolių kuopos, jaunųjų orkestros, sporto ratelio, už atlikimą programų lietuviškuose parengimuose ir t. t. Tas taip pat labai naudingas paskatinimas butų ir gal but net prak tiškesnis.

SO. ENGLEWOOD.

SLA. 357 kp. mėnesinis susirinkimas ir nauji nariai.

Pereito šeštadienio vakare balandžio 13 d. įvyko mėnesinis susirinkimas SLA. 357 kp. mitingas, kuriame dalyvavo pusėtinas burys narių. Pirm. K. Gaubis atidarė posėdį ir pakvietė sekretorę p. U. Barzdytę perskaityti protokolą, kuris vienbalsiai buvo priimtas.

Toliau organizatorė p. P. Drasutienė pridavė tris naujas aplikacijas: p. A. Statkauskienės, B. Musteikienės ir Balčaičio. Šie aplikantai buvo priimti į kuopą.

Susirinkusieji išreiškė pageidavimo, kad kuopa surengtų išvažiavimą viena arba drauge us SLA 36 kuopa artimesniam susipažinimui. Tikimasi, jog šis projektas bus įvykintas netolimoj ateityj.

— Rep.

Dar Apie Pašalpas ir Laiškus Su Doleriais.

Daugelis Amerikos lietuvių siųsdami į Lietuvą saviškiams dovanų, vis dar vartoja seną siuntimo budą — registruotuose ir net neregistruotuose laiškuose. Šis budas tinka Amerikos viduje, bet visai netinka siunčiant pinigus Europon, taigi ir Lietuvon.

Lietuvos paštas gauna korespondenciją iš Amerikos užplombuotuose maišuose, bet atidarius maišus daug sykių buvo rasta daugiau kaip pusė laiškų netvarkoje. Lietuvos paštas įvedė Kibartų stotyje tvarką laiškams peržiurėti prie komisijos, kad išvengus kaltinimų.

Porą metų atgal vokiečiai Hamburgo uoste sugavo vieną Amerikos tarnautoją laive, kuris pašto skyriuje atidarinėdavo laiškus ir išiminėjo pinigus ir kitas brangenybes, yra aišku, kad pinigų išėmimo laiškų operacijas atlieka ne kas kitas kaip patys Amerikos tarnautojai.

Ką sako Lietuvos — Amerikos sutartis?

Pinigų siuntimas iš Amerikos į Lietuvą ir antraip yra sureguliuotas jau nuo 30 dienos liepos, 1928 metų pavidale "convention for the exchange of money orders — between Republic of Lithuania and the United States of America", kuri sako: "Desiring to establish a system of exchange of Postal Money Orders between the two countries, — have formulated the following articles of agreement"; toliau seka 19 straipsnių tos sutarties (agreement). Pirmas sutarties posmas sako:

"There shall be a regular exchange of Postal Money Orders between the Republic of Lithuania and the United States, with its possessions, except the Panama Canal Zone and the Philippine Islands".

Reiškia, "reguliaris pašto perlaidų apsikeitimas" ir yra tas vienintėlis pinigų persiuntimo budas, kurį pasirinko ir už kurį atsako abi valstybi ir Lietuva.

Pinigų siuntimo budai.

a) siuntimas tarptautinėmis pašto perlaidomis (international money order), kaip minėta aukščiau yra saugiausias, pigiausias, nors gal nevisiems patogiausias budas.

b) siuntimas pinigų per pažįstamus bankus, per savo agentus, yra Amerikos lietuvių senai praktikuojamas budas ir yra daugeliui patogus, nors ir nėra pigus.

c) siuntimas pinigų laiškuose yra galimas tik tada kada laiškas yra "įvertintas" ir siuntėjas atsako už išvardytą sumą; siuntimas paprastuose laiškuose ir net registruotuose yra visiškai rizikingas ir nepatartinas dalykas; už pražuvimą paprasto laiško niekas neatsakys, o "registravimas" neapsaugoja ir neatlygina už laiško įtalpos žuvimą, jeigu laiško gavėjas pakvituoja laiško vokos gavimą. Amerikos paštas tik už visišką registruoto laiško pražuvimą atsako $9.56 suma.

Lietuvos Konsulatų patarnavimas.

Visuose Lietuvą liečiančiuose reikaluose, kurie tik yra kam neaiškus arba abejotini, yra geras paprotys — kreiptis atsiklausti Lietuvos Konsulato, nes tuomi galima išvengti daug nesmagumų ir net nuostolių. Pavyzdžiui, PALAIKŲ BYLOSE: palaikų laikytojai ir administratoriai dažnai neatsiklausdami daro išlaidas savo nuožiura, bet Konsului užprotestavus, prasideda bylinėjimosi su neišvengiamais nuostoliais. Važiuojant į Lietuvą laikinai ar apsigyventi, daugelis musų lietuvių savo piniginius reikalus palieka giminaičiui ar net pažįstamui ir iš to, kaip Gen. Konsulato patyrimas rodo, paeina daug nesusipratimų ir nuostolių, kada išvažiavusis nori kokią savo piniginę operaciją atlikti; to nebutų, jeigu VYKSTANT SVETUR savo piniginius reikalus pavestų Lietuvos Konsulo globon.

Taigi ir del pinigų į Lietuvą siuntimo budo visai nepakenktų atsiklausti Konsulo.

Čia nebus pro šalį piminti, kad pinigus galima siųsti ir per Konsulatą. Suprantama, kad siuntimas per Konsulatą yra visiškai saugus, nes yra Valstybės garantuotas. **Piniginę pašalpą giminėms, nukentėjusiems del nederliaus Lietuvoje, Lietuvos Gen. Konsulatas (15 Park Row, New York, N. Y.) šį pavasarį, kiekvienam prašant, persiuntinės** nemokamai, kadangi del nederliaus kaikuriose Lietuvos dalyse, Lietuvos ukininkams ir darbininkams šį pavasarį priseis daug vargo kęsti, tai reikia tikėtis, kad čionykščiai lietuviai rimtai įvertins savo giminaičių padėtį Lietuvoje ir pasinaudos šiuo Lietuvos Gen. Konsulato pasitarnavimu.

Lietuvoje yra susidarę ir visuomenės komitetai del šelpimo nukentėjusių nuo lietaus ukininkų ir bedarbių darbininkų. Tie visuomenės šelpimo komitetai tikisi, kad ir galingosios Amerikos lietuvių pašalpinės organizacijos susirupins šio momento neišvengiamais reikalavimais.

P. Žadeikis,
Lietuvos Generalis Konsulatas.

SELLS – FLOTO CIRKUS.

Automobiliai išvarė didžiumą arklių iš gatvių bei bulvarų, bet Sells — Floto Cirkuje jie užima aukštą poziciją ir jie del to yra laikomi didelėj pagarboj ir tinkamoj priežiuroj. Dabartiniame Sells — Floto Cirkaus perstatyme, Colisueme atsilankiusieji mato šimtus augštai išlavintų gražių arklių. Taipgi labai pasižymi jodnėjime ant arklių, augšto išsilavinimo merginos.

Sells — Floto Cirkus dabar atvažiavęs visai su naujų programu, kaip tai: Cliff Aeros, umaniški konabalai; Poodles ir originalų šėimos virpantieji skraidytojai, Mabel Stark su savo Bengel tigru, Jules Jacot su kariaujančiu levu, Clarkonai iš francuzijos; Mabel Pelkey, mergina gimnastikė ir daugybė įvairios rušies klaunų.

Visokius Spaudos Darbus
SPAUSDINAME
SANDAROJE

D Y K A I !
Tuoj "Dirvoj" pradės eiti didelė istoriška
K. S. Karpavičiaus apysaka
'KRYŽEIVIS'
iš tų laikų kada Lietuvių žemes pradėjo pulti krikščionys po priedanga tikėjimo ir žudė musų žmones per ilgus laikus. Kurie skaitys "Dirvą" gaus šią $2 vertės apysaką dykai. Skaitymo bus visam metui. Reikalauk pamatymui kopijos. "Dirva" 8 p., metams $2, tautiškas bešališkas laikraštis. Adresas:
"DIRVA"
6820 Superior Av. Cleveland, O.

Boston, Mass.

Pirmo Apskričio Konferencija.

Nedėlioje, Balandžio 7-tą dieną, 1929 metais, Pirmasis Apskritys, 7-tos kuopos salėj So. Bostone, turėjo savo pusmetinį suvažiavimą. Nors suvažiavimas atstovais buvo ir nelabai skaitlingas tačiaus tapo padaryta keletas naudingų tarimų, kurie tuojaus ir bus pradėta vykinti gyveniman. Čia prie progos turiu pažymėti, kad nors Centras nors toli, bet Sandariečiai gyvena tokiame pačiame upe, kaip ir seniaus.

Taipgi vieną dalyką turiu pažymėti, kad tapo nutarta surengti Birželio 9-tą dieną, Sandaros Centro naudai pikniką.

— Rep.

So. Boston, Mass.

"Gabijos" operetė ir koncertas pavyko gerai. Publikos buvo 400 — 500 asmenų. Pilna salė.

Nedėlvakarį balandižo 14 dieną, 1929 metais, Lietuvių Salėje "Gabija" vadovaujant komp. Mikui Petrauskui išpildė lietuvių klasiškos muzikos dviejų aktų operetę "Adomas ir Ieva". Solistais buvo S. Paura — Adomas, jisai gana gabiai atliko savo dainavimą. Ievos rolę išdainavo Bartulienė. Koncertinę dalį įšpildė: O. Raulinaičiutė, solo M. Petrausko "Romansas", Bartulis (12 — 13 metų vaikas) pianu išpildė Evenso "Melody" ir "Gavotte". Bulskis solo iš "Pirmos Gegužės" operos "Po Daineles" Irena Jurėnaitė pianu išpildė Phillipso "Sunset by the Hillside". Toliaus Bulskis solo Miko Petrausko "Dainius". Ant galo "Gabijos" mišrus choras išpildė Miko Petrausko "Nusipyniau Vainikėlį", "Gegužinė Daina" ir "Jau Saulelė Teka."

Iš viso atžvilgio koncertas pavyko gerai. Komp. Mikas Petrauskas labai gerame upe.

— "Sand." Korep.

SO. BOSTON, MASS.

Ristynės — Koncertas ir Balius.

Viskas bus šiame vakare. Rengia Lieutvių Ukėsių Draugija Antradienyj, Balandžio - April 30 dieną 1929 metais. Pradžia 7:30 valandą vakare, Lietuvių Svetainėje, kampas E. ir Silver Streets, South Boston, Mass. Risis F. Yuška su Dr. Sullivan ir kiti žymus ristikai.

Koncertinį programą išpildys: M. Senukevičiutė, S. Paura, J. Bulskis, J. Nauburis. Muzikalį programą išpildys Benas. Juokų programą išpildys South Bostoniečiams nepažystamas lietuvis — juokdarys — artistas.

Kaip matote, šio vakaro programas bus didelis ir įvairus. Kviečiame visus atsilankyti, nes tokie parengimai labai retai kada buna. Atsilankę daug ko žingeidaus pamatysite ir išgirsite.

Kviečia Lietuvių Ukėsų Draugja.

BRONIS KONTRIM
Lietuviškas Constable, Real Estate, Insurance Broker ir Justice of the peace.
120 Marine Road, So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 2483 — W.

Tel. S. B. 1654 W
DR. R. CHERNIAK
Dentistas
Visas darbas garantuotas už prieinamiausią kainą
392 BROADWAY
Tarp E ir F st. S. Boston, Mass.
Valandos nuo 9:30 ryto iki 9 vak.

Telefonas S. B. 0441
Lietuvys Advokatas
VEDA VISOKIAS PROVAS kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo
PRANAS J. KALINAUSKAS
384 Broadway So. Boston, Mass
Gyven. vieta 1662 Columbia Rd. So. Boston, Mass. Tel. S B 1882

Valandos:
9 iki 12, 1 iki 5, 6 iki 8.
Seredomis tik nuo 9 iki 12.
Subatomis vakarais ir šventadieniais ofisas uždarytas. Speciališki susitarimai daromi.
Dr. M. Vincent Casper
(KASPARAVIČIUS)
DENTISTAS
Persikelia naujon vieton, kur pildis savo profesijos pareigas užsiimdamas abelna dentisterija, inimant ir X-Ray
511 BROADWAY SO. BOSTON
Tel. SOUth Boston 0823
(Šale Dr. Jakmauh ofiso)

"TARPININKAS"
Vaizbos, Kulturos ir Dailės Mėnesinis Žurnalas, su spalvuotais paveikslas 40 puslapių, didelio formato.
Prenumerata metams $1.00;
Vienas numeris 10 centų,
Užseinyj $1.50, vienam num. 15c.
"Tarpininkas" duoda $200.00 arba laivakortę į Lietuvą ir atgal dovanų.
"Tarpininkas" pagelbės jums apmokėti bilas. Įsigykite "Tarpininką" tuojau, tai sužinosite, kaip tą galima padaryti.
Kreipkitės šiuo adresu:
"TARPININKAS"
332 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Leidėjas A. J. Kupstis.

LIETUVIŲ MUZIKOS KONSERVATORIJA
Kompozitoriaus
MIKO PETRAUSKO
319 - E Street
(kampas W. Broadway)
SO. BOSTON, MASS.
Pasimokyk dainuoti, piano, smuikos, kompozicijos — abelnai muzikosteorijos — chorų ir orkestrų vedimo, instrumentacijos ir taipgi galiu mokyt bažnytines apeigas.
Niekur geriau mokinama nerasi.
Komp. Mikas Petrauskas, baigęs aukštus mokslus: pedagogas ir specialistas Muzikos Mene.

A. P. DAVULIS
REAL ESTATE & MORTGAGES
366 Broadway, Room 1
Tel. 2027
So. Boston, Mass.

Tel. University 1768-J
LIETUVIS PENTERIS
JOHN R. GUDLEVSKI
12 Merrill st., Cambridge, Mass.
Pentinu, ponieruoju ir dekoruoju iš lauko ir vidaus.

Tel. So. Boston 0602
Paul J. Jakmauh, M.D.
(Jakimavičius)
509 EAST BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

TITUS P. GREVIS
ARKITEKTAS IR INŽINIERIUS
Budavoju namus pagal užsakymą padarau visokius plenus, išmieruoju žemę, gaunu permitus del garadžių, darau viską pigiai, gerai ir gražiai. Bile reikalais užeikit pas mane, patarimai uždyką.
395 BROADWAY, SO. BOSTON
Tel So. Boston 2340

STRAND LUNCH
Perėjo į naujas rankas ir dabar naujas savininkas teikia šviežiausius ir geriausius valgius, kur kiekvienas bus patenkintas. Užeik ir persitikrink.
STRAND RESTAURANT
304 BROADWAY
SOUTH BOSTON MASS.
Albert Helgerman, Sav.

K. ŠIDLAUSKO
APTIEKA
Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šaknų.
Reikale kreipkitės:
373 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H.S. Stone O.D.
Akių Specialistas
399a BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Telefonas S. B 28-05-R
Lietuvis Optometristas
Išekzaminuoju akis, priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau tinkamu laiku.
J. L. PAŠAKARNIS, O. D
447 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Laisniuotas
KARPENTERIS
Turiu miesto leidimą (license) budavoti naujus namus ir remontuoti senus. Taipgi pentinu iš oro ir vidaus. Kreipkitės sekančiu antrašu:
FRANK ZOKAS
16 Glenside Avenue
Jamaice Plain, Mass.
Tel. Jamaica 1891-J

Namų telef. Univ. 1463-J
A. O. Šalna
(SHALNA)
Lietuvis Advokatas
Baigęs du Universitetu, Cornell University su A. B. G., Washington University su L. L. B.
"Darbininko" Name
(2-ros lubos)
366 W. BROADWAY
So. Boston. Tel. S. B. 3520

Telefonas South Boston 1058
BAY VIEW MOTOR SERVICE
Peter Trečiokas ir Juozas Kapočiunas Savininkai.
Studebaker — Erskine
Sales Room, 549 East Broadway
Servce Station, 1 Hamlin St. and Eighth St.
SOUTH BOSTON, MASS.

Garadžiaus Telefonas So. Boston 0777
Stubos Telefonas So. Boston 1463-J
PARKWAY AUTO SERVICE
SAVININKAS VIKTORAS VAITAITIS
Pardduodam naujus Studebaker'us ir Erskine'us. Taipgi taisome visokios išdirbystės automobilius. Paarduodame Gulf ir Sinclair gazoliną. Parvežam nuo kelio sugadintus automobilius, teikdami geriausį patarnavimą už prieinamiausią kaina. Visuomet kreipkitės pas mus, o busit užganėdinti.
415 OLD COLONY AVENUE SOUTH BOSTON, MASS.

P. J. AKUNEVIČIUS
LIETUVIS GRABORIUS
SUTEIKIA GERIAUSĮ PASKUTINĮ PATARNAVIMĄ
Už pilną pagrabą galima apsieiti su $80 ir augščiau už didelius, O už vaikus nuo $20 ir augščiau. Patarnauja gražiai ir pigiai.
OFISO IR GYVENIMO ANTRAŠAS:
820 E. 6-TH STREET SO. BOSTON, MASS.
Tel. So. Boston 4486

Lietuviška Aptieka
Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų. Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Teikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktaras per telefoną visai dykai.
D. CABITT
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

A. J. Kupstis
332 WEST BROADWAY SO. BOSTON, MASS.
Tel. South Boston 1662—1373
OFISO VALANDOS NUO 9 RYTO IKI 9 VAKARO
REAL ESTATE, INSURANCE IR MORTGIČIŲ AGENTURA
DAR VIENA NEGIRDĖTA PROGA!
SOUTH BOSTONE
2 šeimynų namas ir krautuvė. Kampinė vieta. Rendos $820 į metus. Kaina $6,500, įnešti reikia nemažiau kaip $1,000. Likusius išmokės to namo randos. Žmogus gali daryti gerą pragyvenimą. Patyrimas nebutinai reikalingas; gera vieta gyvenimui daryti, nereiks eiti pas kitą ieškoti darbo. Naujai išdaisytas iš lauko ir iš vidaus. Kreipkitės tuojaus
SO BOSTONE parsiduoda Groserne ir Bučernė. Senai išdirbtas biznis, jeigu nuo $700.00 iki $800.00 į savaitę. Kreipkitės tuojaus. Kaina $3,900.
Parupinam mortgičius namams ir ukiams. Kas turi pinigų del mortgičių, kreipkitės pas mus. Inšiuriname viską, reikalaujant duodam ir ant išmokesčio — tik Mass. valstijoj.
Mes visuomet turime gerų pirkinių, namų ir krautuvių, — meldžiam kreiptis pas mus ir persitikrinti.
Parduodam anglis ir malkas, pristatome į namus ne toliau kaip 12 mylių nuo Bostono.
PARDUODAME LAIVAKORTES IR SIUNČIAME PINIGUS Į VISAS ŠALIS.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

Lithuanian Weekly

Published Weekly on Friday by the
Lithuanian National League of America
373 East Kensington Ave.
Chicago, Illinois

Editorial Office:
3331 So. Halsted Street
Telephone: Boulevard 0406

Business Manager Matas Biekša

SUBSCRIPTION RATES:
$2.00 per year in the United States
$3.00 per year in Canada and all foreign countries

Entry as second-class matter applied for at the Post Office at Chicago, Illinois, under the act of March 3, 1879 or August 24, 1912.

Sandara yra savaitinis laikraštis, leidžiamas kas penktadienis. Leidžia Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, 3331 So. Halsted Street, Chicago, Ill.
Telefonas: Boulevard 0406
Užsisakymo kaina:
Suvienytose Valstijose metams $2.00
Užsienyj metams $3.00

SPAUDOS 25 METŲ SUKAKTUVĖS

Labai greit susilauksime vienos iš svarbiausių musų tautinio gyvenimo dienų, tai yra lietuviškos spaudos atgavimo 25 metų sukaktuves. Tai buvo 1904 metų gegužės 7 diena, kada po 40 metų spaudimo, draudimo ir žvėriško persekiojimo lietuviams Lietuvoje tapo grąžinta teisė leisti savo knygas ir laikraščius.

Kaip didis ir svarbus yra daiktas musų spauda tik tas žino, kas jos neturi. Tai geriausiai įrodė musų tėvai ir bočiai, kurie del savo spaudos į Sibirą ir katorgą nesibijojo eiti, o labai daugelis ir gyvybę padėti. Knygnešiai, kurie su pavoju savo ir savo šeimynų gyvybei gabeno tada vadintą šventąją kontrabandą iš Prusų ir Amerikos.

Prusai ir Amerikos lietuviai buvo vienintėliai šaltiniai, kurie šelpė ir penėjo spausdintu žodžiu savo tėvynę caro žandarų dvasiniu badu marinamą. Šitas svarbus jubiliejus turėtų nušviesti Amerikos Lietuvių rolę toje kovoje. Žinome, kad tada ir kaip paskiau Nepriklausomybę atgaunant Amerikos lietuviai taip pat daug darė, kad Lietuvai spausdintą žodį pasiuntus. Kviečiame senesniuosius veikėjus šia proga spaudoje papasakoti savo atsiminimus. Nors laikai juk taip dar neseni, bet gyvenimas yra toks, kad praėjo 10 metų ir įvykiai jau darosi istoriški, o 25 metai tai juk jau visas šimtmečio bertainis.

Kitas dalykas, — šiuo svarbiu momentu turime visi parodyti, kad įvertiname savo spaudos reikšmę. Juk tik po spaudos atgavimo Lietuvoj paaugo literatura ir laikraščiai, tik spaudos atgavimas prisidėjo pakelti Lietuvos gyventojų sąmonę ir susipratimą, taip kad kovoms už Nepriklausomybę atėjus visi galėjo sukilti jos ginti. Tik ačiu musų demokratinei spaudai, kokia pasirodė Aušros ir Varpo gadynėje užsienyj ir Amerikoj ,ir kokia vyravo spaudą atgavus Lietuvoje, pati Lietuva nepatapo kokia Uralko valdoma monarkija, bet susikurė demokratiniais pamatais respublika.

Tad demokratinė spauda Lietuvos atgimimo reikale sulošė svarbiausią rolę ir ją toliau lošia Lietuvos ir Lietuvių susipratimui ir progresui kelti. Šis jubiliejus mus visus ragina padaryti savo demokratinei spaudai kokį nors gerą darbą. Koks tas darbas turėtų ir galėtų buti? Jis gali buti labai lengvas ir prieinamas kiekvienam, kas savo spaudą myli ir ją vertina. Kiekvienas tegul ta proga užrašo sau patinkamą demokratišką laikraštį tiems savo artimiems ir giminėms kurie dar jo neturi.

Kaip iš pranešimų matome, kad ir Lietuvoje ruošiasi tas sukaktuves labai praktiškai apvaikščioti, tai yra visą mėnesį ruošiasi ten paskelbti spaudos platinimo mėnesį. Lai kraščiai išleis padidintus numerius, laikraštininkai susiburė bendrai tam bendram darbui varyti. Ar Amerikiečiai pasiduotų? Čia ne konkurencija, bet lenktyniavimas kulturos dirvoj. Toks lenktyniavimas yra geriausias kelias progresui.

Amerikiečių spauda vaidino, vaidina r toliau vaidins Lietuvos gyvenime labai svarbią rolę. Tik reikia pasekti tuos gražius padėkos laiškelius iš Lietuvos nuo "Sandaros" skaitytojų, kaip jie širdingai dėkoja savo geradariams, išrašiusiems jiems mylimą "Sandarą". Pasiųstą tabokos svarą surukys, skarą su nešios, o laikraštį ne tik kad visus metus skaitys, bet per tuos metus bendraus dvasioj su musų gyvenimu čia Amerikoj ir daug dvasiniai pasinaudos.

Tad kviesdami į didelę talką musų gerbiamus skaitytojus ir bendradarbius, kad tą jubiliejų tinkamai apvaikščiotume, jau iš anksto kviečiame ruoštis "Sandaros" užrašymui giminėms ir draugams Lietuvoje, Pietų Amerikoje, Kanadoje ir čia pat Amerikoje. Didžiausia dovana savo spaudai tai yra padaryti, kad ji visi skaitytų.

PAREINANT PRIE SVARBIAUSIO KLAUSIMO

Tik pažiurėkime į Meksiką, kur krikščioniški banditai, šaukdami "Viva la Cristo Roy" (Tegyvuoja Kristus Karalius) skerdė ištisus traukinius keleivių civilių, kur kunigai zokoninkai, broliukai kryžais mosikuodami veda į karą prieš valdžią sufanatizuotas maištininkų gaujas, ir sukurstė katalikus prie dabartinio kruvino karo, kur žmonės patys nežinodami už ką eina savo brolių skersti, nors vadai gerai žinojo, kad visos tos revoliucijos nepavyks, o turi tik vieną tikslą — parodyti kitų šalių tokiems pat apjakintiems, kad va kaip Meksikos katalikai kovoja už Rymo katalikybę...

Lietuvoj ir dalykai taip klojasi, kad nereikia daug pranaašuti, jog jei tik nebus padaryta radikalių permainų šalies politikoj ir nebus mokykla išliuosuota iš vyskupų globos, gali ir ten savotiška Meksika pasikartoti. Žmonijos progreso užtvenkti negalima; jis kur negali ramia vaga tekėti pirmyn, ten prasilaužia kad ir su didžiausiomis aukomis. Štai kitos šalys, kurios nėra paverstos italų klerikalinės politikos kolonijoms, tos religijoj, moksle ir ekonomijoj jau iš dvidešimto amžiaus žengia į dvidešimt pirmą, o Lietuva vis pikčiau traukiama atgal į viduramžius...

Dabartinė valdžia labai blogai daro; ji del savo laikino įsistiprinimo taip sustiprino klerikalizmą, kad jis patapo daug reakcingesnis, kaip prie pačių krikščionių valdymo, kad buvo. Vyskupų armijos įvedimas, pražutingo konkordato su popiežium pasirašymas, mokyklos klerui išdavimas ir t. t.... Bet ar manote, to klerui gana? Tai yra visame pasaulyje vienas luomas, kurio apetitų bei nuožmumo niekas dar niekuomet neprisotino, tai kleras. Dabar Italijos fašistams pripažinus popiežiui svietišką galybę, reikia laukti naujos Rymo klerikalizmo ekspansijos, ir ta jau reiškiasi: skaitykit Dr. J. Šliupo straipsnį ir P. Kriukelio korespondencijas iš Lietuvos...

Istorija mokina, kad visoks progresas: mokslas, kultura, demokratizmas ir humanizmas tik tada pradeda tikrai kilti, kada įvyksta religinė evoliucija ar revoliucija. Kitaip ir buti negali, nes visų ortodoksinių religijų žmogus yra apšauktas nusikaltusiu dar ligi negimęs ir kaipo toks yra žeminamas ir pratinamas buti vergu įvairių autoritetų: popiežiaus, biblijų, bažnyčios, monarkų, diktatorių ir t. t. Žmogus yra paverstas ne tikslu, o priemone.

Visi musų didieji patriotai ir nepriklausomybės kovotojai buvo liberalai ir visi numatė, kad norint buti tikrai nepriklausomais, laisvais ir kilniais žmonėmis reikia pirma išvaduoti dvasią, tai yra reformuoti religiją. Kas nežino Vytauto Didžiojo ir Mykolo Radvilo politikos, Dr. Basanavičiaus, Vinco Kudirkos, Aušrininkų ir Varpininkų pastangų. Jie kovojo už nepriklausomą Lietuvą politiniai ir dvasiniai. Tuotarpu Lietuvoj šiandien statomas Nepriklausomybės paminklas ne laisvės simbolis, o svetimo ir lietuvių tautai per visus amžius neprietelingo autoriteto — popiežiaus valdžios simbolis. Lietuvoj statoma didelė Rymo katalikų bažnyčia kaipo paminklas Nepriklausomybei pa minėti...

Girdime net iš pačios Lietuvos lietuvių tarpo pasipiktinimo del tokių klerikalizmo pastangų. Bet Lietuvoj ne visi tai gali pastebėti, nes nuo pat lenkiškai — romiškos katalikybės įvedimo laisva mintis Lietuvoj labai retai begavo sužibėti. Bet Amerikos lietuviai turi daug daugiau progų pasimokinti. Amerika tą laisvę, kurią ir šiandien tebesinaudoja susikurė tik tada, kada išvadavo dvasią nuo tokio pat pikto klerikalizmo, kaip ir Romos, nuo Kalvinizmo. Ir čia pirma praėjo religinė revoliucija, sukelta tokių reformatorių, kaip Edwards, Mayhew, Parker, Emerson, Channing. Jie sukurė garsųjį periodą, vadinamą Didžiojo Prisikėlimo (Great Awakening), nesitęsusi, maždaug visą 18 šimtmetį. Tik ačiu tam, kad nugalėta tapo Kalvinistų autokratinė despotija, kuri visoj Naujojoj Anglijoj buvo įvedusi negirdėtą viduramžių rėžimą su raganų deginimais, tikybiniais persekiojmais ir žiauriausiu civiliniu laisvų varžymu, tik šitą klerikalinių fanatikų diktatūrą nugriovus Amerikoj prasidėjo spontaniškas judėjimas už laisves ir žmogaus teises: vergijos panaikinimas, bažnyčios nuo valstybės atskyrimas, sukurta pavyzdingiausia tais laikais visame pasaulyje Konstitucija ir sukurta tapo U. S. Respublika, kuri per taip trumpą laiką tapo galingiausia pasaulyje, tuo tarpu kai klerikalinės, turėjusios neblogesnes sąlygas kaip tai Rusija, Austrija, Kinija, Turkija, Indija, Austro—Vengrija, Italija, Ispanija arba sugriuvo, arba merdi skurde ir tamsybėje.

Amerika pasiekė tai ne tiek per karą ir kraują (nors Civilinis Karas ir buvo persiėmimas tarpe vergijos ir reakcijos šalininku ir tarpe liberalizmo skelbėjų), kiek taikiu keliu, ir tas mums yra labai pamokinantis. Čia kova už dvasinį išsivadavimą ėjo spaudoje, susirinkimuose ir tarpe pačių bažnyčių. Parapijonai vis mieliau išsirinkdavo ministerius juo radikališkesnius liberalizmo skelbėjus juo geriau,o tie kurė gyventojuose liberalizmo ir humanizmo upą. Bet bene didžiausis darbas buvo padarytas, tai Harvardo Kolegijos atkovojimas iš klerikalų nagų, išrenkant universiteto prezidentu liberalą Henry Ware, 1805 metais ir po to perorganizuojant jį į tyrojo mokslo universitetą, kurs ir davė visą eilę žymesnių žmonių — vyrų ir moterų, kurie savo ruožu pasiėmė tame universitete šviesą ir liberalizmą išnešiojo po visą šalį — nuo sakyklos ligi parlamento tribunos, ir nuo farmerio stubos ligi prezidento ofiso. **Kurioj šalyje mokykla laisva, ten nebėra baimės del laisvės ir nepriklausomybės.**

Ar mes lietuviai suprasime senųjų Aušrininkų balsą? Ar mums jau atėjo Didžiojo Prisikėlimo gadynė? Ar mes jau subrendę suprasti savo patriarchų balsą? Tai patirsime, kai pamatysime, kaip atsilieps į Dr. Jono Šliupo balsą Lietuvos ir Amerikos Lietuviai progresyviai. Mes esame raginami statyti Nepriklausomybės paminklus ne mirusių atgyventų amžių palaikus, bet gyvo gyvenimo, laisvės ir tikros nepriklausomybės. mokyklas.

APŽVALGA

Liet. Originalinės Literaturos Naujienos.

Šie metai literaturos atvėju žada buti derlingiausi. Per nepilnus tris mėnesius jau išleista keliolika tomų kaip verstinės, taip ir originalės musų rašytojų literaturos.

Šiomis dienomis knygų rinkoje jau pasirodė antrų leidinių Romo Striupo raštų rinkinys "Alkanos mintys", baigiama spausdinti. A. Griciaus — Pivošos feljotonų rinkinys "Vyrai nesijuokit", J. A. Herbačausko parinktų raštų. "Dievo šypsenos" tomas. T. Tilvyčio trylikos poetų parodijos "13". A. Jakubėno eilėraščių rinkinys "Mieganti žemė" ir prof. J. Tumo — Vaižganto raštų tomas "Tremtiniai romantikai" (iš lietuvių literaturos paskaitų ciklo).

Jau ir Taurai Atsiliepė.

Lietuvos rusų laikraštyje "Naše Echo" randame labai įdomią rusų dvarininkų "lementaciją".

"Rusų dvarininkų dvasia šiek tiek pakilo, kai į valdžią atėjo tautininkų partija, kuri kaip žinoma neigiamai žiuri į žemės reformą.

Buvo tvirta, viltis, kad kai ateis laikas pakeisti šį įstatymą bus įnešti ir palengvinimai rusų dvarininkams. Ir štai pagaliau žemės reformos pakeitimas yra paruoštas ir ministerių kabinetui pritariant įneštas į Valstybės tarybą. Tiesa projekte yra vienas punktas, liečia rusų dvarus ir duodąs dvarininkams teisės prašyti tam tikromis sąlygomis 80 ha. iš atimtos žemės; tačiau ši išimtis turi galvoje tik majoratinius dvarus.

Tokiu budu ir šis naujas projektas sukėlęs tiek šviesių vilčių įneša į rusų dvarininkų tarpą naują nusivylimą."

Tik prieš kelias dienas girdėjome Lietuvos lenkų "Dz. Kow." "zubrų" balsą. Dabar muruoja jau ir rusiški taurai užsilikę dar Lietuvos giriose ir buvę visai nurimę ir su padėtim sutikę.

Lietuvoj Įvedė Motinos Dieną.

Kad galima butų darbą koorduoti ir minėjimui tinkamai pasiruošti L. M. Moterų Sekretoriato iniciatyva š. m. kovo mėn. 24 dieną buvo sukviestas atskirų organizacijų atstovų posėdis. Posėdis pripažino Motinos dienos minėjimą Lietuvoje reikšmingu ir reikalingu. Diena pasirinkta gegužės mėn. pirmas sekmadienis. (Šiemet gegužės mėn. 5 dieną.)

Sudaryta komitetas į kurį įeina: p. Galdikienė — pirmininkė p. Skrupskelis — vice-pirmininkas, p. Lukošiutė — sekretorė, p. Matulaitytė ir p. Bartšytė — nariai.

Komiteto adresas: Kaunas, Mickeviičaus gatvė Nr. 28.

Kiek Yra Pasaulyj Automobilių.

Amerikos automobilizmo žurnalas paduoda šitokias žinias apie automobilių skaičių pasaulyj.

Viso labo pasaulyj automobilių 1929 metais sausio 1 dieną buvo 31,929,952. 1928 metasi sausio 1 dieną buvo 29,638,525. Per metus automobilių skaičius padidėjo 2,291,417. Europa turi 4,218,986 automobilių, Azija — 416,743 automobiliai; Afrikoje — 278,272; Amerikoje be Jungtinių Valstybių 1,813,762; Jungtinėse Valstybėse yra — 24,494,580; Autsralijoje ir jos salose — 707,669.

Daugiau milijono automobilių turi šios valstybės: (be Jungtinių Valstijų) Anglija — 1,372,109; Prancuzija — 1,108,900; Kanada — 1,061,828; Vokietija turi 545,100 automobilių, Argentinoje — 299,839; Italijoje — 172,000; Japonije — 156,501; Brazilijoje — 155,000; Naujoje Zelandijoje — 151,454; Indijoje — 131,500; Švedijoje — 126,898; Pietų Afrikoje — 125,850; Belgijoje — 108,225.

Kitose šalyse automobilių skaičius neviršija 100,000.

Spaudos Sukaktuvėms Besiartinant.

"Lietuvos Aidas (nr. 62) "filosofuodamas" del spaudos lasivės ir jos ribų dasikalbėjo...

Štai ką oficiozas skelbia, kaipo naują tiesą:

"Juo kulturingesnė visuomenė, tuo daugiau ji varžo individualinę laisvę."

Baudžiava buvo maksimalis individualinės laisvės suvaržymas. Klausiame "L. A." ar baudžiavos metu visuomenė buvo kulturingesnė, negu dabar?

Abisinijoje arba Etiopijoje tebėra vergija, t. y. jokia individualinė laisvė nekvepia. Anglijoje gi asmens ir pilietinė laisvė yra valstybės pagrindas. Klausiame: ar Abisinija kulturingesnė ar Anglija?

Požeminis "Dangoraižis."

Po paskutinės žemės drebėjimo Japonijoje pasirodė "požeminių dangoraižių" projektai. Jau yra paruoštas 8 aukštų namų planas ir braižiniai. Šie namai bus statomi taip, kad 77 jų metrai butų žemėje. Statymas kainuos 50 milijonų jienų. Požeminis dangoraižis turėsiąs savo elektros stotį ir ultrafioletinių spindulių stotį ir jo gyvetojai niekuomet nestokausią saulės. Specialė ventiliacija sudarys požeminiame "dangoraižyj" tokias pat gyvenimo sąlygas, kaip kad New Yorke "dangoraižiuose".

Lietuvos Kooperacijos Banko Milijonai.

Koperacijos judėjimas Lietuvoje vis labiau pasireiškia. Nerasim valščiaus, o dažnai ir bažnytkiemio, kur nebutų bet kokios koperacijos įstaigos: vartotojų bendrovės, žemės ukio draugijos, Smulkaus kredito draugijos ar kiti. Jos veikia, plečiasi ir vis didesnį pasitikėjimą ir pritarimą gyventojuose randa.

Čia paminėsiu kai ką apie kredito korporaciją. Tai seniau vadinti liaudies ar smulkaus kredito bankai, dabar smulkaus kredito draugijos. Jų Lietuvoje yra virš 300. Sm. kr. draugijos dalinamos į dvi (paskutiniu laiku į tris) grupes: nariai Centralinio ukininkų banko (ukininkų sąjungos) ir Koperacijos banko (trečioji grupė valščių kasos).

Kaip yra su Centraliniu banku ir jų nariais, kol kas nutylėsiu.

Koperacijos bankui priklauso apie 200 smulk. kred. draugijų. Jų skaičius gausėja ne tik naujai besikuriančiomis, bet ir esamomis, jau veikusiomis po kelis metus.

Štai kokie Koperacijos banko narių kapitalai. 1926 metais buvo 1,265,942 lit. sumoje, 1927 metais 1,923,532 lit., 1928 metais iki spalio 1 dienos 2,524,367 lit.

Niekas arba labai mažai kas dedą indėlius į smulkaus kredito draugijas. Pažiurėkime, kaip augo smulkaus kredito draugijose (Korporacijos banko narių) indėliai.

1926 metais 3,373,354 lit., 1927 m. 5,545,095 lit., 1928 m. iki spalio 1 dienos 7,615,174 lit.

Smulkaus kredito draugijos gyvenančios iš valdžios pinigų. Pažiurėkime 1926 m. iš Koperacijos banko gavo kredito 1,092,740 lit., savo kapitalai 1,265,942 lit. ir indėliai 3,373,354 lit. Iš viso 5,732,036 lit. Gi valdžios pinigų: iš Žemės banko kreditas 965,876 lit. ir Lietuvos banko 220,679 lit. Iš viso 1,186,555 lit.

1927 metais. Iš Koperacijos banko kreditas 1,238,064 lit., savi kapitalai 1,923,532 lit. Iš viso 8,706,691 litai; iš valdžios; Žemės banko — 2,314,525 litai, iš Lietuvos banko — 499,070 lit. Iš viso 2,813,595 litai.

Ir pagaliau 1928 m. iki sausio mėn. i d. smulkaus kredito draugijos iš Koperacijos banko gavo kredito, 1,707,657 lit., savi kapitalai 2,524,367 lit., pagrindiniai kapitalai 108,289 lit. ir indėliai 7,615,174 litai; iš viso savo pinigų turėjo 11,955,487 lit. Pernai buvo skaitoma, kad gausiausiai valdžia draugijas kreditavo. Štai kiek draugijos gavo iš valdžios; iš Žemės banko 2,400,220 lit., iš viso iš valdžois gavo 2,960,114 litų.

Tai taip atrodo musų kredito koperacijos savistovus, nuo nieko nepriklausąs, veikimas.

Šimtas Milijonų!

Ketvirtadienį įvyko gausus koperacijos sekcijos steigiamasis susirinkimas, kuriame dalyvavo arti 30 žymesnių musų koperacijos centrų darbuotojų. Ragevičius darė pranešimą apie musų koperacijos padėtį. Vaizdžiai statistikos daviniais išrodė musų visų sričių koperacijos judėjimą nuo 1919 metų. Iš pranešimo paminėtina, kad koperacijos įstaigų yra apie 1,400, aktyviai veikiančių apie 1,200, jos priguli 10 koperacijos centrų, be to 6 koperacijos centrai jau susilikvidavo. Balansai siekia virš 100,000,000 litų. Musų koperacija turi 116,120 narių, iš jų vien kredito koperacijai priguli 47,000 narių, vartotojų bendrovėmis 36,000 pieninėms 5,000 narių.

Tikrosios Sostinės Reikalu

Nuo pirmosios dienos musų nepriklausomybės atgavimo, musų širdyse stovėjo pavergtasis Vilnius ir dar jis širdyje guli kiekvieno lietuvio lyk koks nepagydomas sopulys. Per dešimts metų daug apie jį buvo rašyta, kalbėta, o dar daugiaus jo atvadavimui buvo sudėta auku. Ligšios dienos Vilnius ne tik prie musų arčiaus neprilinko, bet dar atsitolino. Kaikada įsikarščiavę .kokie nors musų veikėjai skelbia, *buk tame reikale esanti valdžia kalta. Reikia tiesą pasakyti, Vilniaus klausimą Voldemaras gynė, bet jei jis tuo klausimu nieko gero negalėjo padaryti ,tai jo kaltinti negalima, nes lenkų groboniškumas, Tautų Sąjungos neteisingumas, o iš dalies prisidėjo Lietuvos vidaus politika. Apie karo svajoti mums nėra dar ko, nes mes su keletą sykių didesniu priešu negalime karo laimėti. Karas mumis tik pražudytų. Mes turime prie Vilniaus eiti evoliucijos keliu, mes turime visi buti tėvynės ginėjais neišskiriant ir moterų. Kad musų tauta taptų kaip vienas doras ir ištikimas karys, reikalinga tam tikro auklėjimo, tautiškos vienybės ir valdiškos lygybės. Dabar to nėra. Vieni yra šventi, išrinkti patriotai, o antri prakeikti ir atstumti nuo tautinio darbo. Kaip žmogus ant žemės tapo žmogumi, jau yra tukstančiai metų, bet gi nebuvo tokios gadynės, kad visų žmonių nuomonė butų sulyguosi vienai nuomonei. Susipratusis pasaulinis žmogus negali reikalauti vienos nuomonės, nes viena nuomonė yra žudystė kulturos ir žmonijos. Kas butų buvę, jei dabar tebeviešpatautų popiežiaus Grigoriaus laikai, kas butų jei tebeviešpatautų tokia nuomonė, kokia viešpatavo caro laikuose sulenkėjusių musų kunigų tarpe. Bet radosi ir kitų nuomonių, kaip pavyzdin a. a. Dr. Jono Basanavičiaus. Taipgi nuomonių skirtumu mes atgavome ir savo pavergtąją laisvę. Todel baisus dalykas pasmerkti žmogų mirti del skirtumo nuomonės. Jei nėra žmogui savo tėvynėje ašmeninės laisvės, tai toks žmogus negali buti geru tautos ginėju. Karys iš tos pačios liaudies; kokia liaudis tokie ir kariai. Musų motinėlės auklėdamos dorai ir patriotiškai vaikelius išauklės gerų karių. Todel tokios motinos yra tėvynės ginėjos. Kas nešą šviesą ir skleidžia kulturą yra lygus kariui. Be apšvietos tauta pusta. Amerikiečiai prisidėdami savo aukomis, siuntinėdami laikraščius į Lietuvą yra lygus kariams. Vienybė, lygybė, dora ir apšvietimas tik Vilnių gali atvaduoti.

— P. Kriukelis.

Supranta Savo Pareigas.

V-kas: — Eik ir suimk tamsta tuos pavojingus banditus.

Jo padėjėjas: — (išsigandęs) Kaip, ponas viršininke? Jus v-kas, aš padėjėjas. Taigi eikite, o aš padėsiu.

Skaitykit ir Platinkit SANDARĄ

Liaudies Kolegija

BRUOŽAI IŠ POLITINĖS FILOSOFIJOS.

Rašo Ramusis Arimantas.

C. Kova

Susidariusi Padėtis.

Prie ko privedė Bažnyčios absoliutizmas, paremtas Feudale Sitema, pasako vardas tų amžių — jie žinomi yra **Tamsus Viduramžiai.** Tie Tam sus Viduramžiai tęsėsi nuo nužudymo Neo — Platoniškos filosofijos exponentės, Hypatijos Alexandrijoj, iki Trisdešimts Metinio Karo, kuris Bažnytinei imperijai padarė galą.

Kodel tie amžiai vadinosi tamsiai galima suprasti iš įstatymų Gregoriaus IX del Paryžiaus Universiteto, išleistų 1231 metais.

Tie įstatymai drauste uždraudė studentams skaityti knygas, varyti ginčus įvairiais klausimais, ir skaityti knygas išskiriant tokias, kokios buvo nepriešingos tikėjimui. Po to, pasakyta ten buvo ir štai kas:

"Ir jie neprivalo kalbėt, kalba žmonių, sumaišant šventą kalbą su profaniška. Mokyklose jie privalo disputuoti tik tokiais klausimais, kurie gali buti išspręstais teologiškomis knygomis ir raštais šventų tėvų."

Statutas — gi Roberto de Courcon del Paryžiaus, 1215 metais aiškiai uždraudė skaitymą knygų Aristotelio apie Metafiziką ir Gamtišką Filosofiją, arba sutrumpinimą tų veikalų, taipgi raštus Master Davido iš Dinant, heteriko Amauri, arba Ispano Mauriciuso.

Šitie vieni įstatymai parodo anų laikų — moksliską įstaigų pakraipą — draudimas visko to, kas paeina iš laisvos minties, arba net grynai moksliškų dalykų, kurie atidengia klaidingą bažnyčios sąprotavimą. Štai, kunigas Copeprnikus, darantis astronomiškus tyrinėjimus, atrado kad ne saulė apie žemę, bet žemė apie saulę sukasi ir tą atradimą parėmė neužginčijamais prirodymais, bet kadangi heliocentriška teorija iškėlė aikštėn bažnyčios klaidingą tvirtinimą, kad dangus yra viršuj o pekla apačioj, šita teorija buvo uždrausta. Kadangi tuli mokslininkai, ir tai kunigai, giliai persiėmė tą teoriją, tai nepaisant drausmės ją platino. Pirmu iš tokių platintojų buvo vienuolis Bruno, už ką bažnyčios teismo nusprendimu tapo gyvas sudegintas. Kitas įtekmingesnis dvasiškis. Gelileo, skelbę ją, ir butų taip kaip Bruno sudegintas, jeigu nebutų ją atšaukęs.

Tokiose apystovose, nė mokslas nė civilizacija negalėjo plėtotis, ir nuslopinus senovės Graikijos, Romos ir Egypto civilizicijas, Europa esanti po Bažnytinės imperijos įtaka, tapo tamsi protu.

Bet to dar nebuvo gana. Kaip matėme iš įstatymų Paryžiaus Universitetui, išleistų Gregoriaus IX, visos gyvos, žmonių vartojamos kalbos tapo Bažnyčios pasmerktos kaipo profaniškos, o tik viena mirusi lotynų kalba buvo pripažinta už šventą.

Iš kur tas lotynų kalbos šventumas buvo pasemtas, to nieks neaiškino. Lotynų kalba buvo vartojama per ilgus amžius pagonų, stačiatikių Kristus, kuris buvo skelbiamas esančiu Dievo sunumi, jos nevartojo; jis vartojo žydų kalbą. Todel šventumas lotynų kalbos kilo iš kito šaltinio, o tuo šaltiniu buvo apaštališkas sostas. Lotynų kalba oficiali kalba Bažnytinės imperijos,, ir tas davė tą šventumą.

Rodos, kad del kalbos šventumo ar profaniškumo nė reikėjo ginčus vesti nes, jeigu Šventi Raštai skelbia kad Dievas yra sutvertoju visų daiktų matomų ir nematomų, taigi ir kalbos negalėjo buti kitos kaip tik Dieviškos kilmės, o Dievo atstovams niekinti Dievo darbus juk tai nepadorus darbas. Tečiaus, Bažnytinė imperija nesiskaitė su nuoseklumu, ir kada 1378 metais John Wycliffe išvertė Bibliją iš lotynų į anglų kalbą, jis buvo patrauktas teisman ir pasmerktas kaip heretikas. Wycliffe mirė gruodžio 31 d. 1384 metais, ir kadangi jo gyvenime, jau turint įtekmingui užtarėjus, Bažnyčia negalėjo jį nubauti sulig savo noro, už tad Konstitucijos Taryba, 1415 metais, paliepė jo kuną iškast ir sudegint, ir ta pabauda tapo išpildyta per vyskupą Fleming, tryliką metų vėliau.

Wycliffo kuno dulkėms, tas nebuvo skaudu, bet Bažnytinė imperija, tokiu savo žiaurumu iššaukė pasipiktinimą, kuris stojo prieš Bažnyčios viešpatavimą.

Paniekinimas kalbų, uždraudimas pasaulinių raštų, piktino vien šviesesnius žmones. Liaudis to nepaisė. Bet viešpatavimas Bažnyčios per Feudalę Sistemą pataikė ir į liaudį, darant tai tiesioginę nuoskaudą per palaikymą griežtos vergijos.

Sumažinimui pavergtos liaudies skausmo Bažnyčia įkalbinėja, kad gyvenimas šitame pasaulyj yra vien prisirengimu prie amžinos laimės pomirtiniame gyvenime ir todel kas gyvas budamas labai vergauja, tas numiręs amžinai džiaugsis.

Šitokios išvados butų gana įtikinančios, jeigu tie, kurie jas daro, patys šitokiais išrokavimais naudotus, bet kadangi Bažnyčios šulai, ir jos svietiški vassalai, minias vargindami, patys ieškojo perteklio, puošnumų, ir visokių malonumų šitame pasauly, tai ir liaudis nesijautė pilnai patenkinta tais pažadais amžino atilsio ir džiaugsmo pomirtinio gyvenimo.

Šita teorija niekino visų gyvenimo gėrybių, paremta vyriausybės įmonėmis, smerkė gamybą ir pirklybą, ir sudarė ekonominį skurdą, kurį kentėjo visos šalys esančios Romos jurisdikcijoj.

Kišimasis Bažnyčios į visus valstybės reikalus ir, siaurinimas karalių net valios iššaukė kovą tarp kovą Bažnyčios ir valstybės.

Siekiant prie tikslo sudaryti vieną ganytoją ir vieną avinyčią visame pasaulyj, gresė pavojumi visoms pasaulio tautoms.

Šitokia padėtis sudaryta Bažnyčios viešpatavimu, kuri iššaukė kovą visose dirvose, ką trumpai peržvelgsime.

Kova tarp Gregoriaus VII ir Henriko IV

Pirma aiški kova tarp Apaštališko Sosto ir karalių ištiko laikai Gregoriuo IX — 1073 — 1085 metais Vyskupas Gregorius IX, gruodžio, 1075 m. pasiuntė karaliui Henrikui IV apaštališkus palaiminimus, su pastabomis, kad jis nedraugaus su tais, kurie Bažnyčios yra iškeikti, ir kad aplamai jis elgtųsi sutartinai su Bažnyčios nurodymais.

Sausio 2 dieną, 1076 metais Henrikas IV atsakydamas į tą laišką rašė, šitokiu tonu:

"Henry, karalius ne per pasisavinimą, bet per Šventą Dievo valią, Hildebrand'tui dabar ne popiežiui, bet fališvam vienuoliui.

Šitokį kaip šitas pasveikinimą tu užsipelnei per savo maištininkavimą, kadangi nėra bažnyčioj laipsnio, kurio nepanaudotum negarbe, bet maištui, ne alaiminimui, bet blogdarybei etc.,"

Laiškai Vyskupų Gregoriui VII Sausio 24 d. 1076 m.

Po vadovyste Arkivyskupo Siegfried iš Mainz dvidešimts keturi vyskupai įvairių šalių, pasiuntė laišką Gregoriui VII. saliūtuodami jį:

"del brolio Hildelrand."

Kur stačiai įžangoj sakė:

"Nors buvo mums gerai žinoma, kada tu pirma užgrėbei bažnyčios vairą, kaip neteisėtas ir niekšiškas tu esi, priešingas tiesai ir teisingumui, ir ką kėsinais daryti su savo žinoma arrogancija: nes tečiaus manome, kad bus geriau padengti tylėjimu taip niekšišką pradžią tavo išsiaukštinimo, pasitikėdami, kad tokia bloga pradžia bus atitaisyta per padorumą ir uolumą tolesnio tavo viešpatavimo. Bet dabar kaip apgailėtina visuotinos bažnyčios padėtis pareiškė ir vaitoja, tu ir toliau elgiesi taip kaip iš pradžios, dar blogesnė pažanga tavo veikimo ir parėdymu etc."

Laiške tame jie prikiša popiežiui visokius prasižengimus sulaužymą jo paties pasižadėjimų ir priesaikų, ypatingai rezoliucijos priimtos Papos Nikalojaus, synode, kuiame dalyvavo 125 vyskupai, kad nieks nesiskaitys popiežiu, jeigu nebus kardinolų išrinktas, ką Hildebrand paniekino taip kaip Smetona paniekino Lietuvos konstituciją, prievarta užimdamas apaštališką sostą. Pagaliaus įtarė jį užlaikyme svetimos moters ir su ją gyvenime, ir valdymą visos bažnyčios per moterų senatą. Padarę tuos visus priekaištus vyskupai padarė viešą pareiškimą, kad jie nepripažįsta Papą, ir atsisakė jokių bendrų ryšių su juo.

Pirmas Nuvertimas ir Ištrėmimas Henriko IV per Gregorį VII. Vasario 22 d., 1076 m.

Atsišaukdamas į Šv. Petrą, Gregorius VII užginčija visoms leidžiamoms apie jį paskaloms, pareikšdamas, kad jis apėmė Apaštališką Sostą prieš savo valią, vien del labo bažnyčios — ir pripažindamas sau vienam galią išrišimo ir surišimo, del labo ir atsargos bažnyčios, atšaukia, per Dievo galią ir autoritetą, nuo Henriko karaliaus, sunaus Henriko imperatoriaus valdžia ant vokiečių ir italų, paliuosuodamas visus piliečius nuo uždėtos jam prisaikos, ir užgynė visiems tarnauti jam, kapo karaliui ir pagaliaus exkomunikavo jį iš bažnyčios.

Karalius Henrikas IV persiprašė Papą Ggerogių, ir tas ediktu iš Spalių mėn. 1076 m. atšaukė savo ex-komunikaciją ir sugrąžino jam karališką sostą.

Šita kova Henriko IV su Gregoriu VII be maž ką nesuardė Bažnytinę imperiją, bet Rugsėjo 23 d., 1122 m. Konkordatas iš Worms, sutaikino bažnyčią su valstybe, ir privedė prie dar tampresnio susivienijimo.

Kryžiaus Karas

Nesuspėjus nutilt kova tarp karaliaus ir papos, kaip štai, sukurstytas Petro Hermito, papa paskelbė kryžiaus karą prieš Mahomedonus išvadavimui Jeruzolimos iš Turkų. Karas tęsėsi ilgą laiką, bet kryžeiviai tapo sumušti.

Tada tai sugrįžę namon kryžeiviai, neturėdami ką veikti, o raginami Mozurų Kunigaikščio Konrado, užpuolė Lietuvą, su kuria kariavo per kelis šimtmečius ir tapo Vytauto Didžiojo sumušti 1410 metais mušyj po Žalgiriu.

Valstybė.

Viduramžiuose Tentonai pakilo Europoj, ir jiems užvaldžius Romą prasidėjo tautiškas judėjimas, kuris pasireiškė visose šalyse. Feudalizmas sustabdė tą judėjimą, bet kryžiaus karas jį pastumė pirmyn, kadangi didžturčiai prarado savo turtus ir nusilpnėjo, o karaliaus galia, paremta žmonėmis, sustiprėjo. Sumažėjus įtakai bajorų, miestai įgijo didesnią svarbą, o jie rėmė karalių. Keturioliktame šimtmetyj karaliai pasijuto gana galingais atsispirti prieš papą valstybės reikaluose. Tos tautiškos aspiracijos sudarė tautišką judėjimą, kuris vyriausią galią teikė liaudžiai Anglijoj tautiškas judėjimas privedė prie paskelbimo Magna Carta; Francijoj jis pasireiškė daug vėliau dideliu revoliucijos trukšmu.

Magna Carta 1215

Kada karaliai pasijuto visogaliais, jie pradėjo elgtis sulig savo valios, ir krauti ant žmonių sunkias mokestis ir kitas sunkenybes. Tas iššaukė žmonių nepasitenkinimą. Galas priėjo, trečio Plantagenetų karaliaus Jono laikais, kada sukilo prieš jį po vadovyste arkivyskupo iš Cantenbury, Stephno Laugton. Pasekmė tos kovos buvo patvirtinimas per karalių Joną rašto, kuris teikė įvairias liuosybes žmonėms. kuris tai raštas ir yra žinomas kaip Magna Carta.

Liaudies Sukilimas Prieš Bajorus

Aprubežiavimas karaliaus galės neprašalino visus blogumus. Žmonės buvo spaudžiami bajorų, prieš kuriuos pagaliaus ir sukilo liaudis vedama Wat Tylerio, su kuriuo buvo Jack Star ir John Ball. John Ball buvo kunigu, ir savo pamokslais jis daugiausia prisidėjo prie sukurstimo žmonių. Maištas tačiau nepavyko, ir vadai tapo nužudyti.

VIENYBĖ GALYBĖ.

Vienybės ir aktingo veikimo mums reikia, kol apatija viešpataus, pasisekimo neturėsime.

ALT Sandara nuo pat jos įsikurimo valiojo išlaikyti savo veikime tiesią liniją; Sandariečiai savo politinėmis pažiuromis nebuvo vienodi, dalis ALT Sandaros narių susidėjo iš konservatyviškų pažiurų gi tarpe jų buvo nemažas skaičius žmonių tyros demokratybės idealogijos pasekėjai, tatai nors nežymus, tačiau pažiurų skirtumas tarpe Sandariečių buvo ir delto tankiai ALT. Sandaros Seimuose budavo karštų diskusijų del politiškos taktikos ir kitų svarbių politinių klausimų.

13

Kadang ALT. Sandaros pamatiniuose įstatuose — programe buvo įterpta tyros demokratijos principai, tatai demokratijos šalininkai nors budami mažumoje vienok išlaikė ALT Sandaros vairą pažangioj tautinėj politiškoj linijoj ir delto ALT Sandaros organizacija per pastarus XV metų išlaikė savo veikimą ir politinį taktą pagal savo principus nustatytus jos programe. Nepaisant to, kad pastasais laikais ALT Sandaros narių skaičiuje įvyko neva skilimas, tuli konservatistai arba ultra tautininkai po perversmui Lietuvoje tapo šalininkais perversmininkų klerikalų ir jiems pataikaujančių "tautinnkų", bet ALT Sandaros Centras ir didžiuma narių išsilaikė savo linijoj, kaip buvo taip ir paliko demokratais, tautinius ir kulturinius čia Amerikoje.

Bet visais laikais Sandariečių judėjimo Amerikoj, nebuvo entuziatiško vieningo veikmo, rodos, kad šioje organizacijoje yra susispietę geriausi lietuviai, kad jų kelias idealogijoj yra aiškus ir tiesus, jokų kraštutinumų nėra, vienok pastaruoju laiku mes Sandariečiai esame neaktingu elementu, musų įvairios politinės ir kulturinės komisijos nuo kurių priklauso iniciatyva vekimui, neparodė jokio veikimo ir nedavė nariams jokios iniciatyvos. Centre taipgi yra stoka aktingumo ir kontakto su kuopose nariais, bet atsižvelgiant į esamas sąlygas centro žmonių laike perkėlimo "Sandarą" į Chicagą, laike reorganizavimo spaustuvės ir kitų susidėjusių sunkenybių, iš centro valdybos, ypač nuo gerb. Sekretoriaus netenka daugiau ko laukti, bet negalima apsilenkti nepareiškus nusistebėjimą del Liet. oPlitinio Iždo Komiteto neveiklumo, taipgi ir kitų Komitetų, kurie šale centro yra autonomiškais organais organizacijos. Kadangi toka situacija viešpatauja musų tarpe, tatai netenka stebėtis, kad musų abelnas veikimas ir organizacijos materialis buvis yre negeriausias.

Gana letargo! Sandariečiai, nuo jusų priklauso Amerikos lietuvių tautinis likimas Amerikoje.

Ligi šiolei mes palikdami savo tautinius reikalus į šalį čią Amerikoje, rupinomės ir bendradarbiavome su savo viengenčiais Lietuvoje, Lietuvos labui, tačaui praktika parodė, kad musų darbai ir pasišventimas reikalams Lietuvoje tapo neįkainuotas, Lietuvos žmonės musų iniciatyvų ir jėgomis duotos Lietuvai pagalbos neįvertina, tatai dabar musų pareiga, jeigu ne ant visados tai bent laikinai palikti klausimą bendradarbiavimui su Lietuva ir rimtai pažvelgti į musų viengenčių gyvenimą ir abelnus jų reikalus

Visu pirmiausia yra musų pareiga praplėsti musų tautinį veikimą, gi tuomi veikimu užinteresuoti Amerikos lietuvius ir juos patraukti arčiau ALT Sandaros tautinės idėjos ir veikimo, taipgi butinai reikalnga konsoliduoti musų bendras jėgas; musų moralės ir materialės jėgos dabar yra žymiai susilpnėję delto, kad musų veikimas apmiręs, kad tarpe musų įvyko frikcija del politinio takto, tačiau juk yra aišku, kad ALT Sandaros Centras ir didžiuma narių yra išlaikę tiesią liniją musų tautinėj politikoj, tatai šiuo atžvilgiu musų prestiža Amerikos lieutvių tarpe tapo nepaliesta, nunai mums truksta tik rimto aktingo veikimo, be veikimo musų abelna idealogija negali pasiekti plačią lietuvių visuomenę.

Pastarasis Centro Valdybos atsišaukimas į narius yra rimtas ir vertas pagyrimo, taipgi visų Sandariečių moralės ir materialės paramos. Tatai vienminčiai, gana letargo miego, pabuskime ir pradėkime aktingai vekti, eikime prie senai ALT Sandaros skelbiamo idealo — Amerikos lietuvių tautiškai kulturinės autonomijos įsteigimui Dėdės Samo respublikoj. Kitais žodžiais sakant išspręskime savo tautinio likimo klausimą.

V. M. Č

PHILADELPHIA, PA.

Rengia iškilmingą priėmimą Lietuvos Ministeriui p. B. Balučiui ir ruošia paminėjimą 25 metų lietuvių spaudos atgavimo.

Lietuvių Tautinėj svetainėj 3 dieną balandžio įvyko susirinkimas lietuvių kliubų ir draugijų atstovų gana skaitlingas ir tvarkus, todel buvo progos, daug svarbių tarimų pravesti. Šis susirinkimas iš eilės jau trečias buvo, todel neminėsių ypatų, kas kokią draugiją representuoja, bei kas kokiose komisijose išrinktas.

šalnnkais parlamentarizmo.

Jau pirmesniuose dviejuose susirinkimuose išrinktos komisijos išdavė savo raportus, kas paaiškėjo, jog jau pradėtas darbas eina sklandžiai ir daug jau didelių darbų atlikta.

Tapo nutarta prie šios progos kartu, paminėti 25 metų jubiliejų Lietuvos spaudos atgavimo. Ypač duota tam daug svarbos, jog dabartinis Lietuvos Ministeris Amerikoj p. B. aBluts, kaipo literatas — redaktorius ir sekėjas Dr. Vinco uKdirkos idealų, kuris daugiausia yra prisidėjęs išleidimui Dr. Vinco Kudirkos raštų, tad tapo numatyta, jog bus labai smagu prisiminti, nuveiktus kilnius didelius darbus, Lietuvių literaturos srityj.

Po eilės daugybės smulkmenų techniškų nutarimų, nutarta šio paminėjimo pagamin ti gražų programą, kame apart jau paprastos formos, bus talpinta visų prisidėjusių draugijų vardai, bei jų — komitetų atstovų ir rengėjų vardai. Todel tapo nutarta, jog dar neprisidėjusias draugijas bei kliubus ir visuomenės veikėjus kvesti, prisidėti prie šios didelės iškilmės. Todel visos draugijos ir kliubai, bei visuomenės veikėjai, prašomi nuskirti savo narių tarpo atstovus ir komiteto narius ir pranešti savo vardus ir pavardes ir antrašus, rengimo komisijos raštininkei poniai M. Grigaliunienei, 2200 Coral Street, Phladelphia, Pa.

Rengimo komitetas: Dr. E. G. Klimas, pirmininkas; J. Kavaliauskas, vice-pirmininkas; V. Dapšis, kasininkas; J. Tyla, pining. raštininkas; ponia M. Grigaliunienė, užrašų ratšininkė; Presos komisija: J. Grinius, K. Dryša.

Phone Yards 5423

J. W. ZACHAREWICZ

Real Estate, Insurance and Loans

903 West 33rd Street
CHICAGO, ILL.

SANDARA

SANDARA vienintėlis lietuvių tautinis demokratiniai valstybinio nusistatymo savaitraštis Amerikoje.

SANDARA yra organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, susidedančios iš 100 kuopų, Suvienytose Šiaurės Amerikos Valstijose.

SANDARA eina kas penktadienis, 3331 South Halsted Street, Chicago, Ill., prenumerata metams Amerikoj $2.00, Lietuvoje, Vilniaus krašte, Kanadoje, Brazilijoje, Pietų Amerikoje ir kitur, užsienyj $3.00.

SANDARA atlieka įvairius spaudos darbus: nuo vizitinės korčiukės iki storiausios knygos; gražiai, pigiai ir greitai.

SANDARA (Val-Mont Calander Co.) spausdina įvairios rušies KALENDORIUS, kaip tai: De-Lux, Wall Pockets, Hangerius, 12 lapų su Lietuvių Tautinėmis ir Istorinėmis šventėmis, pritaikintus įvairioms biznio šakoms.

SANDARA parduoda laivakortes į Lietuvą ir atgal, ant didžiausių ir geriausių laivų ir parupina reikalingus dokumentus.

SANDARA siunčia pinigus į Lietuvą litais ir Amerikos doleriais. Taipgi į Vilniaus kraštą ir į visas dalis pasaulio.

SANDARA

3331 S. Halsted St., Chicago, Ill.

KORESPONDENCIJOS

PASIAIŠKINIMAS

Andriaus Kireilo

Montello, Mass.

Turiu už pareigą pasiaiškinti savo draugams bei pažįstamiems, kodel aš priėmiau Protestonų tikyba, Metodistų Episkopalų.

Daugelis mano draugų susižidomavę tuomi ir mano, kad aš ėsu pardavęs sąžinę.

Tą girdėjau pereitą vasarą atsilankius įvairiose kolonijose ant piknikų, bet vėlesniu laiku gavau panašų laišką, net iš Canados, nuo savo seno draugo ir Brocktono apielinkės gerai žinomo veikėjo Mykolo D. Tuinylos.

Manau, kad šis mano atsakymas ant draugo Tuinylos laiško, bus atsakimu ir kitų kolonijų draugams bei pažįstamiems.

Apart ypatiškų dalykų, rašo draugas Tuinyla štai ką: "Antruoju klausimu bene bus gana svarbu panagrinėti, tai laisvamanybės "sugriovimo" klausimas."

Andriejau! argi ištikrųjų savo širdyje manai, kad laisvamanybė nyksta?

Aš kaip tik įsivaizduoju, priešingai.

Viso pasaulinio judėjimo daviniai ir gi rodo tikybinių grupių autoriteto puolimą.

Kur tik nepažvelgsi, visur matome bažnyčios prisitaikimą prie valstybės formų ir visur ji tarnauja stipresniam elementui.

Jei grupė Montelliečių ir buvusių laisvamanių grįžo į bažnyčią arba sutvėrė bažnyčią naujasnių formų, tai nereiškia, kad laisvamanybė butų nuo to nukentėjusi ir taip pat dą nereiškia, kad tikybininkai turėtų sau naujų argument sąustiprėjimui.

Visviena moksliški tyrimai ir išradimai ir iškasimai bei atradimai, mušte muša tikybines teorijas į dulkes ir nedarant ilgų išvadžiojimų, pakalbėkime tik perkunsargio statymą ant dievnamio, o jug šie du dalykai yra dievo žinioje.

Jei mes nepasitenkiname pastaruoju klausimo rišimu, eikime mes į karo lauką ir pažiurėkime kaip žmogus žmogų piauja ir tankiai abu vienaip Dievo ėsybę supranta ir abu gavę palaiminimus nuo savo šalies dvasiškių ir kad tą skerdynę pasekmingiaus savo šalies naudai vestų.

Ir kur tuomet nuoseklumas ?

Aišku, kad visame kame yra pagrindu tik pinigas. Todėliai aš ir savo draugų Montelliečių daug kaltinti negaliu.

Atsakimas. Turime buti, didelei dėkingi mes laisvamaniai, tiems idėjos skelbėjams, kaip Dr. Jonui Šliupui, adv. Bagočiui ir visai lietuviškai inteligentijai, kurie skelbė laisvamanybę, prakalbomis ir raštais, turime ištarti širdingą ačiu.

Bet, kad tai laisvmanybei nebuvo padėtas pamatas, manau niekas neginčys.

Aš maniau ir daugelis laisvamanių gal but taip pat manė, kad įsigavę laisvamanybę ji plėtosis per įsigijimą.

Tas įsivaizdavimas pasirodo buvo klaidingas, nes vaikai tėvų visai neseka, bet kaip tik priešingai. Ką tėvai pamINė, vaikai vėl bučiuoja ir galvas lenkia.

Štai vienas iš vėliausių pavaikolų laisvamanių tarpo Montello P. S. šeimynos.

Minėtos šeimynos tėvai netik kad laisvamaniai, bet pati S. tai gana karšta bolševikė ir nepailstanti teatralninkė.

Vaikai paskui tėvus neseka, duktė ir sunus jau lankanti gimnaziją (High School), vaikams veržiantis eiti į bažnyčią, motina neleidžia ,tuomet duktė apleidžia mokyklą ir nuėjo dirbti.

Sunus nenorėjo apleisti mokyklą ir nusprendė eiti į bažnyčią, (motina išgėdos ir piktumo apleido namus ir nepasirodė per sanvaitę laiko), ir dabar jau mokinasi katekizmo nors jau turi 23 metus. Tokius kryžius jau pergyveno daugelis šeimynų ir dar kiek jų pergyvens.

Antra, mokslas pažangiųjų sektų visai nemuša, bet tobulina jas ir tuomi žengia pirmyn sykiu. Argi galima medicinos mokslą dvidešimto šimtmečio kritikuoti ,su medicinos mokslu penkiolikto šimtmečio? Aiškus dalykas, kad ne, daktarai apie tą pačią ligą tuomet vienaip suprato, o dabar jau kitaip.

Laisvamanybė reiškia laisvą protavimą.

Protestonams kaip tik leistina protauti laisvai visame kune. Protestonas budamas bažnyčios narys, gali priklausyti kokiai tik nori politinei partijai.

Galėčiau surašyti daugelį protestonų bažnytinių žmonių, kurie užsiima ir radilišką darbą dirba ir tuo tarpu esta geri bažnyčios nariai.

Paimkime tik vieną gerai žinomą Amerikos pilietį Norman Thomas, jis yra presbiterijonų sektos ir dar tos sektos buvo kunigu, bet esant geram rašytojui ir kalbėtojui, jam priklausant prie Socialistų partijos, turėjo rezignuoti nuo ministerio vietos ir matome, kad partija buvo pastačius į kandidatus ant Suvienytų Valstijų prezidento.

Norman Thomas už tai nėra protestonų diskriminuojamas, bet gerbiamas, jį kviečia už kalbėtoją įvairios P. bažnyčios ir net protestonų ministerija konferencija Bostone yra užkvietus kaip kalbėtoją ant Vasario 18 dienos 1929 metų kaip 1:30 po pietų ir Bostono Universitete Mokyklos Tikybinio Mokslo Skyriuje 4:30 po pietų.

Treciai: Mokslas yra pilnai tikybinių sektų rankose Amerikoj. Metodistų Episkopalų sekta kontroliuoja trisdešimts keturius Universitetus bei kolegijas. Bostono Universitetas turi virš keturioliką tukstančių studentų yra pilnai kontroliuojamas Metodistų Episkopalų sektos.

Harvardo Universitetas yra kontroliuojamas keturių Protestonų sektų, taip pat ir Yale Universitetas.

R. Katalikai Amerikoj kontroliuoja septynius universitetus bei kolegijas. Bostono kolegija yra pilnai katalikų operuojama.

Pirm 18 — 25 metų Amerikos valdžia nedavė jokios pašalpos nei vienam universitetui, buvo užlaikomi tik per tikybines sektas.

Bažnyčia ir Valdžia.

Nevisuomet bažnyčia pataikauja valdžiai tankiai bažnyčia priverčia valdžią nusileisti bei pataikauti bažnyčiai.

Kilus Meksikoje dabartiniam kriziui, Callesui prezidentaujant, Wall Streetas stumte stumė valdžią S. V. įsikišti į Meksikos reikalus, bet Protestonų visoms sektoms susijungus ir pagrąsinus valdžią, tapo sulaikyta nuo kraujo praliejimo.

Nevisos bažnyčios laimina karus. Motodistų E. bažnyčia savo keturmetinėje konferencijoje 1924 metais iš viso pasaulio atstovai suvažiave Springfielde, Mass., nutarė aštuoni šimtai prieš penkios dešimts, priešintis užpuolime, bet priipažįsta apsigynimą. 1928 metais teip-gi keturmetinė konferencija laikyta Kansas mieste, Missouri valstijoje tą nutarimą užtvirtino.

Teipgi Metodistų sekta yra nutarusi priešintis militariam lavinimui mokyklose, kaip tai gimnazijose ir kolegijose.

Skirtumas yra tame tarp bažnyčių, vienos yra kontroliuojamos ir įsteigtos privatiškų kapitalistų, kitos įsteigtos ir kontroliuojamos pačių parapijonų.

Daviniai iš privatiškos bažnyčios kuri yra kontrolei Pittsburgh anglies kompanijos, Rev. Gilbert Nowell, tapo prašalintas iš parapijos už šį pareiškimą laike pamaldų bažnyčioje, streiko laike. "Tie kurie turi spėką kontroliuoti gyvenimą kitų, jie turi spėką kontroliuoti jų mintis ir veikimą."

Tas ministeris buvo iškeltas į vakarines valstijas, farmerių apgyventoj parapijoj, bet ir ten pasirodė nepageidaujamas, nes jis netaip mokino jų vaikus suprasti Dievo ėsybę, jis buvo modernistas.

Bažnyčių galvos to ministerio nediskriminavo, bet suteikė jam vietą mokytojo Cornell Kolegijoje Teologijos skyriuje.

Kas yra Dievas ir kaip jį moderniški bažnyčių vadai aiškina?

Metodistų Episkopalų bažnyčios vadas tą aiškina. "Kuomet aš buvau mažas ir buvau mokinamas suprasti į Dievą, ri kad Jis yra danguj žmogaus pavidale ir viską valdantis ir matantis ir kad Jis yra Europiečio žmogaus išvaizdoje, kuomet buvau mokinamas melstis, tai tankiai galvą pakeldavau aukštin." Vyskupas Wm. F. Anderson sako, remiantis mokslu mes suprantame, kad tuomet buvome mokinami suprasti Dievą klaidingai.

Dievą mes suprantame kaip visagalį, Universalą, Gamtą, Kristų mes gerbiname kaipo žmogų meilėje. Gamta ir meilė tai musų aukščiausias Dievas."

Apart to, Vyskupas Anderson kalbėdamas Centralinėje Metodistų Žinyčioje Sausio 21 dieną, 1929 metais pareiškė, "Kaip kurie žmonės, bijo bedievybės, bet mes neturime bijoti, jokios bedievybės, mums joksai pavojus negręsia, bet mes turime sergėtis kerštingų žmonių, nes kerštas sukelia vaidus šeimynose, draugijose. Kerštas iššaukia karus kame išskerdžiama milijonai nekaltų žmonių."

Taip gi vyskupas ragino karštai priešintus karams, nes karas tai yra pekla.

Nežinau, ant kiek aš nušviesiu bei supažindinsiu savo draugus laisvamanius su šiuo taip svarbiu klausimu šių dienų. Kiekvienas laisvamanis, kuris tą brangina ir noriantis išlaikyti pastoviai, turėtų susirupinti tuomi. Kitaip susilauks nuo savo naujos gentkartės daug nesmagumų.

Butų daug smagesnis gyvenimas prisidėjus prie kulturingesnių draugijų.

Antra, kad nenueitų ant niekų tos didelės pastangos, kurios buvo pedėtos tarp lietuvių laisvosios minties praplėtimui, turėtume susirupinti kiekvienas laisvai manantis lietuvis.

Butų didelis reikalas sušaukti tuo tikslu konferenciją apkalbėjimui, kad nepamirštume mes laisvamaniai tokių brangių laisvamanybės skelbėjų, kaip brangus draugas Jonas Perkunas, kuris ir šiandien sunkiai kenčia.

Žlugimas laisvamanybės yra nesulaikomas, jei tuomi musų inteligentija nepasirupins.

Kultura rodosi tik ir priklauso protestonams. Fašizmas negali įsigalėti nei vienoj protesnotiškoje šalyje. Jei niekas nepasirupins pamatuoti laisvamanybę tai ateitis aiški — pakrikimas!

Protestonizmas, reiškia progresas.

Vas. 20 d., 1929 m.

Žinios Iš Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjungos.

Iki šiol į suorganizuotą lietuvių agentų sąjungą įstojo šie nariai: 1. "Vienybės" agentura, Brooklyn, N. Y., 2. Juozas Ambraziejus, Brooklyn, N. Y., 3. J. Vasliauskas, Waterbury, Conn., 4. A. S. Trečiokas, Newark, N. J., 5. J. Sekys, Hartford, Conn., 6. "Naujienų" agentura, Chicago, Ill., 7. A. Valečkis, Bridgeport, Conn., 8. P. P. Baltutis, Chicago, Ill., 9. "Dirvos" agentura, Cleveland, O., 10. K. Makaravičius, Ansonia, Conn., 11. Franklin Savings and Trust Co., vedėjas užsienių skyriaus K. J. Vaišnora, Pittsburgh, Pa., 12 Urbšas, Lawrence, Mass.

Nors iki šiam laikui buvo pakviesta lietuvių agentų įstoti suvirš 50, kurių tiktai galima adresus sužinoti, bet tik įstojo 12. Kai kurie parašė kad su "įstojimu", kuris tik yra $1.00 "yra striuka", o kiti visai užtylėjo, neatsiliepė, o kiti dar nubėgo kur tai, kad įskusti vyriausiai laivų sąjungai — konferencijai. Didžiuojamės savo kulturiškumu, pažangumu, skaitomės lietuviais, darome užmetimų, kad pas mus nieks neveikia, nedirba, biznio bei pramonės neplatina, ypač rugojame, kad Lietuvoje, anoje pusėje nieko nebesirupinama, kad Lietuvą ir jos grožybes išgarsinti amerikonų spaudoje, ir kad čia pas mus susidaro burelis, kad susiorganizuoti visiems į kruvą ir išties pradėjus veikti savoj šakoj sutartinai ir naudingai, tai tylima, arba "striukumų" išrandama.

Kviečiu visus lietuvius agentus gyvenančius visose valstijose Amerikoje rašytis prie lietuvių agentų sąjungos. Žinote, kad "vienas vyras ne talka, ar vienas žodis ne šneka", jei kuodaugiausia įstosime ir visi prisidėsime darbais, patarimais, tai galėsime padaryti daug gero. Apie tai jau esu rašęs laikraščiuose.

Žinau dar, kad nevisiems lietuviams agentams esu parašęs tikslus musų sąjungos, nes nevisų agentų adresus tegalėjau gauti, taigi, kurie ir negavote pakvietimų prašau rašytis. Įstojimas vien tik $1.00. Viduryje Gegužės turėsime visuotiną agentų suvažiavimą ir tada jau išsirinkę nuolatinę valdybą galėsime jau darbuotis užbrėžtuose savo tiksluose. Dabar, laikinoji valdyba susidaro iš šių narių: pirmininkas J. Ambarziejus, Brooklyn, N. Y., kasininkas A. S. Trečiokas, Newark, N. J., ir sekretorius J. Sekys, Hartford, Conn.

Įstodami čekius išrašykite kasininko vardu ir siųskite sekretoriaus vardu (J. Sekys, 177 Park Street, Hartford, Conn.).

— J. Sekys.

Pasakė "Einu Pasikarti" Ir Pasikorė.

JONIŠKIS. — Kovo 25 d. ape 8 valandą vakaro rado paskorusį 23 metų amžiaus be darbį K. Butrimą.

Pastarasis, kaipo bedarbis, dirbo viešuosiuose darbuose ir gavęs pinigus 27 litus su draugais pragėrė. Pirmadienį, sugrįžus namo, motina nebesileido į triobą, reikalaudama pinigų. Tuomet B. atsakė einu pasikarti.

Už kiek laiko tėvai, nesulaukdami sunaus, susirupino ieškoti: nuėjo daržinėn patikrinti ir jau atrado sunų pasikorusį.

"RIMBAS"

Ar esi matęs "RIMBĄ"? Ar žinai kas jis yra? Butinai pamatyk ir susipažink su juo.

"RIMBAS" mėnesinis juokų ir kritikos žurnalas. Visiems be pasigailėjimo traukia per pečius. Vienus juokina kitus virkdo. "Rimbas" pilnas visokių prašmatnybių: juokų, dainų, paveikslų ir tt.

Prisiųsk 10c, gausi vieną egzempliorių. Metams prenumerata Amerikoje, Lietuvoje ar kur kitur tik $1. Nieko nelaukdamas užsiprenumeruok.

Rimbas
1 Bateman Pl.
So. Boston, Mass.

Jono Makarevičiaus
419 Campbell Avenue
WEST HAVEN, CONN.
Telephone West 2765
Vasaros metu kuomet lietuviai tankiai lanko pajurio maudynes "Savin Rock" kviečiu tautiečius į mano valgyklą skaniai pavalgyti.

JOS. ZUROMSKIS
ELECTRICIAN
WIRING and REPAIRING
Motors—Fixtures—Water Pumps
Tel. Park 5452 Tel. Cedar 7336

Parsiduoda 2 Farmos.
Kuris nori turėti užtikrintą gyvenimą ir nesirupinti, kur darbą gauti , tai dabar yra puiki proga įsigyti puikią ukę. Aš parduodu 2 farmas. 100 akerius žemės su puikiu gyvenamu namu ir barne, tik už $3,600, įnešti daug nreeikia. Antra turi 125 akerius žemės ir 2 barnės, gyvenamas namas, tik už $2,500. Kaip ant vienos, taip ir ant antros yra daug girios, malkų į valias, netoli miestelių ir gero kelio, apie vieną mylią. Nepraleiskite tos puikios progos, atminkite, kad įnešti daug nereikalinga. Kreipkitės ar rašykite pas:
M. Čivinską,
340 Harding Street,
WORCESTER, MASS.

LIETUVIŠKA UŽEIGA
Padidinta ir naujai ištaisyta pirmos klesos lietuviška užeiga-valgykla.
CHARLE'S LUNCH
94 Millbury St.
Worcester, Mass.

Joseph J. Dirsa
LIETUVIS GRABORIUS
Teikiu patarnavimą laidotuvėm ir išrendavoju automobilius vestuvėm ir kitokiem pasivažinėjimam.
Gyvenimo vieta
194 Milbury st. Tel. Cedar 4953
3rd Floor
Office Funeral Home,
212 Millbury St., Worcester,
Tel. Park 2756

NAUJA AGENTURA WORCESTERY
Parduoda laivakortes keliaujantiems Lietuvon ar iš Lietuvos. Persiunčiu pinigus Lietuvon: išmokama doleriais ar litais. Pagelbėsiu išgauti pasus, vizas, sugrįžimui leidimus, afideivitus ir kitokius dokumentus.
Nuo senai prityrus tame darbe, suteiksiu geriausį patarnavimą ir sąžiningus patarimus.
JUZĖ RAUKTYTĖ
Room 507, Dienomis
88 FRONT STREET
50 STERLING STREET
Worcester, Mass.
Vakarais ir šventadieniais

"MARGUTIS"
MUZIKOS IR JUOKŲ MĖNESINIS ŽURNALAS
Dainos: Chorams, Solistams
Gaidos dėl pijano
Teatralams veikalai
Pilnas geriausių juokų
Kaina $1.00 metams
"MARGUTIS"
3210 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Millbury Furniture Co.
A. Gebski ir F. Mis, Sav.
Rakandai, Divonai ir Namams Reikmenys.
180—186 Millbury Street
WORCESTER, MASS.
Mes parduodame Glenwood pečius. Parduodame ant išmokėjimo lengvomis sąlygomis ir cash.

BROLIŲ KRUGELIŲ
Seniausia
MINKŠTŲ GĖRIMŲ IŠDIRBYSTĖ
Visoj Connectituc valstijoj. Pristatom visokius gėrimus kur tik kas reikalauja, kaip tai: balianis, vestuvėms, krikštynoms ir tt. Reikale kreipkitės pas
BROOKLYN BOTTLING CO.
47 Drayer ave. Waterbury, Conn
Telephone 1418
(1-29)

Naudok Daugiau Pieno, Yra Sveika
HOLBROOK BROS
WHOLESALE and RETAIL
Pastarizuotas Pienas ir Varškė
332 Cambridge Street,
WORCESTER, MASS.
Tel. Park 5251 W.
Tel. Park 5251 R.

NADAS RASTENIS
ADVOKATAS
700 West Lombard Street
BALTIMORE, MD.
Telefonai:
Buto: Gilmor 0361
Ofiso: Calvelrt 5896

DR. TESSMER
DENTISTAS
306 Main St., Worcester, Mass.
2-ros lubos. Kalba lietuviškai.

KUOMET NORĖSITE
RAKANDU
Atminkite, kad musų krautuvė yra biznyje jau 40 metų. Už cash arba išmokėjimais.
R. NORTHBRIDGE FURNITURE CO.
Worcester, Mass
166 Southbridge St.

Ofiso Tel. Park 3491
ADVOKATAI
BARKUS IR ABODEELY
725 SLATER BUILDING
Worcester, Mass.
IGNAS J. BARKUS
101 Sterling st. Maple 4964.
MICHAEL N. ABODEELY
71 Suffolk St. Ceder 6771

LIETUVIŠKA DUONKEPYKLA
Mes kepame 6 rušių doną keikus ir pajus.
Nepamirškit ir klauskit musų duonos
A. Duda ir V. Staliauskas
75 WARD ST.
Worcester, Mass.

Lietuviškų Čeverykų Krautuvė
90 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.
Vinco Česnos krautuvėje visuomet galite gauti gerus čeverykus del visos savo šeimynos. Prieinamos kaino ir užtikrintas patarnavimas.

Skarin FLORIST
10 Portland St. Worcester, Mass.
OPPOSITE BANCROFT HOTEL
TELEPHONE — PARK 4104

PRAN. J. BUBLYS
BOBBLIS
LIETUVIS ADVOKATAS
638 SLATER BLDG
Tel. Park 2939
Namai 51 Harlem Street
(Kampas Sterling St.
Tel. Cedar 1768-M
WORCESTERY

PIANAI, RADIO, GRAMOFONAI
Lietuviški Victor, Columbia ir Okeh rekordai
Pianams rolai lietuviški, rusiški ir lenkiški. Pirkdamas visus savo muzikalius instrumentus čia, sutaupinsit pinigus. 18-29
Konczanin Music Shop
136 Millbury st. Worcester

Tel Park 4019
W. N. ESTABROOK
Žinomas Worcestery gėlių laikytojas. Laidotuvių vainikai, vestuvių bukietai, prieinamomis kainomis 50-29
372 MAIN ST.
WORCESTER, MASS.

RUKYKITE
C. C. A.
CIGARUS

LIETUVIŠKA
SKUTYKLA
382 Millbury st.
Worcester, Mass.
Kerpamą gražiai plaukus vyrams ir moterims už 35c. vaikams 25c. išskiriant subatas. Skutam barzdas už 15c.

VINCAS DEGUTIS
Generalis Kontraktorius
Budavoja naujus ir taiso senus namus. Patarnavimas visuomet geras.
15 ENGLEWOOD AVE
Worcester, Mass.

M. CIVINSKAS
Lietuvis Graborius
340 HARDING ST.,
WORCESTER, MASS.
Tel. Park 4156
Patarnauju laidotuvėm ir išrendavoju automobilius įvairiems reikalams

Tel. Park 2240-4274-4381
PETER BROTHERS
COAL, WOOD & LUMBER
Geras Patarnavimas
161 WASHINGTON STREET
WORCESTER, MASS.

Tel Tel. Park 2470
BEN. MENDELSOHN
Advokatas
ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėj. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerikoje taip ir Europoj.
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.

SAUGOK GALVĄ IR VIDURIUS
Žmonės, kuriem skauda galvas arba kurių skilvis gerai nedirba, tus greit palengvinti, jeivartos Pepsenic Seltzer, kuris širdies visai neliečia. Galima gauti aptiekose arba siųskite 5c. stampomis del sampalo
PEPSENIC SELTZER CO. Worcester, Mass.

National Ice Cream Co.
Darydami kokius parengimus reikalaukite musų Ice Creamo ir toniko. Visiems suteiksiu tinkamą patarnavimą.
P. A. DĖDYNAS
96 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS.
Telefonas: Park 7984

Teatras ir Muzika

"BIRUTĖ".

Vietos draugija "Birutė" baigdama dvidešimts du metus savo veikimo stato scenon Eichbergo 2-jų veiksmų komišką operą "Bailus Daktaras". Perstatymas įvyks sekmadienį, balandžio 21-mą dieną, Eighth Street Teatre. Apie "Birutes" praeitį bei jos nuveiktus darbus nekalbu, tai visuomenė gerai žino. Čia noriu tiktai pabrėžti, kad "Birutė" prie šios operos jau nuo senai rengiasi ir dabar galima tikėtis, kad pilnai yra prisiruošę ir todel netenka abejoti, kad tinkamai bus perstatytas ir kad kiekvienas atsilankęs nesigailės buvęs. Nes kaip matome iš skelbimo, yra sutraukta geriausios musų muzikalės spėkos ir todel pasekmės yra užtikrintos. Taigi, įvertindami birutiečių trusą — skaitlingai susirinkim ir pamatykim šią operą scenoje ir pasiklausykime gražių dainų bei muzikos ir tuomi suteiksime jiems energijos darbuotis ant toliaus.

Mužikų Matas.

Jau Paskutinis Chicagoj Vaidinimas.

Balandžio 12 deną Chicagos Lietuvių Auditorijoje art. Stasys Pilka suvaidino savo darbo dviejų veiksmų komedijėlę "Prašalinkite tą merginą" (mat artistas nori kuriam laikui išvažiuoti iš Chicagos). Kaip pats autorius prisipažįsta, kad jo komedija nerimta, tai atrodo, kad jis turi tiesą, nes rimtai neišėjo, kaikurie vaidylos nemokėjo rolių ir negalėjo padaryti tipo, nors ir stengėsi visi daryti juokų pro ašaras. Kalba bandyta "suamerikoninti", tad išėjo tik pasityčiojimas iš savo kalbos, ir tas pats, deja, nevykęs. Publikos buvo nedaug, ir tai labai reikšminga, nes rodosi buvo tinkamai garsinta ir spaudoj ir lapeliuose ir pakankamą laiką. Gal chicagiečiai prisimena pirmykščias jau buvusias art. St. Pilkos išleistuves ir jausmingus atsibučiavimus toje pat Auditorijoje, tai šiemet manėsi esą savo pareigą atlikę. Tačiau linkime gerb. artistui, kad dar sekamos išleistuvės butų pasekmingesnės.

— Tėmytojas

Padėka Sandariečiams.

Atsibuvus Vakarų Sandariečių ir 4-to Apskričio Konferencija ir pokylis, tariu širdingiausią ačių visoms kuopoms ir delegatams už skaitlingą dalyvavimą Konferencijoj ir mandagiai užsilaikymą, ir rimtai tautos ir organizacijos dalykus išrištus. Tai labai buvo malonu ir man vesti Konferenciją ir matyti tokį burį savo brolių ir sesučių Sandariečių. Tik dabar žiurėkime, kad musų tarimai butų įvykdinti. Kiekvienas privalome darbuotis grįžę namo. Nepamirškime tų svarbių tarimų.

Taipgi tariu ačiu musų moterims už skanią vakarienę, kurią taip gerai pagamino. Nors aš neturėjau progos valgyti, bet žinau, kad gardi buvo, nes Sandarietės gamino. Taipgi tariu ačiu musų jaunoms žvaigždėms, kurios taip gražiai išpildė muzikalį programą: poniai Zosei Krasauskienei, kuri mus visuomet linksmina savo gražiu ir išlavintu balsu. bet dabar ponia Zosė Krasauskienė dar labiaus mus palinksmino. Kada Zosė dainuoja, tai žmogus negali atsigėrėti, net ir vargus užmiršti. Garbė mums Sandariečiams turėti tarpe savęs ponia Zosę Krasauskienę. Lai gyvuoja ir dainuoja skambančiu balsu visados. Taipgi ir p-lė Bigeliutė, jauna sandarietė, bet ji mus jau per ilgus metus linksmina savo pirštais ant pijano. Na o dar pati jauniausia musų Semaškiutė Alfreda; ji užgimė Sandarietė. Mus linksmino šimtus kartų skambindama pijanu per kiekvieną musų parengimą. Garbė Alfredos tėvams turėti tokią prakilnią dukrelę, bet didelė garbė ir Sandariečiams turėti ir girdėti Alfredos pijano solus. Taipgi dar pasirodė jaunuolė iš Roselando p-lė Stasiuliutė. Ji pirmą kartą dalyvavo, bet butų malonu gir dėti ją daugiaus. Panelė Stasiuliutė dar jauna, bet jau gerai dainuoja. Visiems svečiams, kurie dalyvavo pokylį ir išklausė musų programo labiausiai ačiu visiems. Taipgi didelis ačiu Sandariečiams ir svečiams, kurie dalyvavo konferencijoj ir bankiete ir gausiai parėmė pirkdami naujai inkorporuotos spaustuvės šėrus. Gerb. jus atlikote didenai užsitarnavusi Jusų parama musų spaudai, kuri veda tautą prie garbingos ateities. Tamstų prisidėjimas reiškia stiprinimas tvirto Sandaros pamato, kurio niekas negalės sugriauti. Sandara yra pilnai užsitarnavusi uJsų paramos, nes ji visą laiką dirbo del tautos labo ir pasižada tai daryti ir atetiyje .

Ačiuodamas visiems negaliu praleisti to nepadaręs ir kuopų delegatams iš tolimesnių kolonijų: p. p. F. Motuzai, p. Kaspučiui, p. Kasparui, p. Kapočiui ir naujos kuopos atstovui iš Milwaukee, p. Stau pickui, ir kad visi svečiai, dalyvave virš minėtame bankiete, taptų Sandariečiais. Geriausia dirbti Sandaroje.

St. K. Grišius,
4-to Apskr. Pirm.

Jau Pavasario Sezonas Prašvito.

Pavasaris, vyrai, moterys. Žiuriu, biznieriai ir nebiznieriai pradeda šventadieniais ant Bridgeporto retėti, o automobilių į užmiestį eilių eilės. O jei sustačius lietuviškus automobilius, manau butų visas ke lias užkimštas. Organizacijos jau rengias prie pavasarinių piknikų. Girdėjau ir Chicagos Lietuvių Auditorija rengia savo nariams ir draugams pikniką su laimėjimu puikaus automobilio vertės $1,600.00. Taip pat ir Sandara žada šiemet rengti didelį pikniką ar vasaros šventę. Žinau, kad specialus komitetas jau veikia. Manau, jis ką daugiau praneš.

Šerno Fondo Komiteto Pranešimas.

Pereitame Šerno Fondo Komiteto susirinkime tapo nutarta kviesti visas draugystės ir kuopas, kurios yra prisidėjusios su aukomis, idant pastačius paminklą ant dėdės Šerno kapo, dalyvauti atidengime paminklo.

Komitetas prašo draugystes ir kuopas tuojau apkalbėti savo susirinkimuose ir išrinkti delegatus, kurie galės pasitarti su Komitetu del viešo apvaikščiojimo ir programo kapinėse.

Komitetas mano turėti viešą susirinkimą su draugysčių delegatais keletą savaičių pirm paminklo atidengimo. Susirinkimo laikas ir vieta bus paskelbta "Sandaroje" ir "Naujienose".

Komitetas prašo draugystes ir kuopas pranešti jo raštininkui, kurios rengiasi dalyvauti, tame susirinkime ir paduoti atstovų vardus ir adresus.

Komitetas prašo tuos, kurie yra nusitarę aukauti ir dar neprisiuntė savo aukų, tuojaus siųsti jas Komitetui. O kurie dar nėra nutarę, tai meldžiame nutarti ir paaukoti sulig išgalės. Taip jau ir pavienės ypatos meldžiamos yra passikubinti su aukomis, nes laiko beliko tik kelios savaitės iki paminklas turi buti pilnai apmokėtas.

Šiuo laiku Chicagoje yra varomas vajus aukoms rinkti paminklui. Vajus baigsis gegužės 20 dieną. Chicagos lietuviai, supraskite, kad tam prakilniam darbui didžiumą, aukų yra prisiuntę rytinių valstijų lietuviai. Chicagos lietuviai turėtų užbaigt pradėtą darbą. Kurie neturite laiko pasiųsti aukas Komitetui, tai aukaukite, kuomet komiteto įgaliotiniai rinkėjai atsilankys pas jus. Žinokite, kad mes tik vieną šerną teturėjome.

Aukas siųskite šiuo adresu: St. K. Grišius, 6228 So. Sacramento Avenue. Chicago, Ill. Telefonas Republic 7180.

Laiškas Redakcijai.

Mačiau Sandaros 15-tam numeryj iš balandžio 12 d. š. m. Paskelbta kontestą naujam lietuviškam teatrui tinkamą vardą, tai aš siulau vardą žinomo visai tautai, o labiausiai Amerikos lietuviams rašytojaus dėdės Šerno vardą.

Chicagos lietuviams bus garbė turėti dailės įstaigą tautos didvyrio vardu, garsiu skambiu vardu ŠERNO TEATRAS. Taip yra tinkamas ir anglų kalboje (Sharno theatre).

Stasys K. Grišius,
6228 S. Sacramento Av.
Chicago, Ill.

BRIDGEPORTAS.

Wardo Demokratų. Mėnesinis Mitingas 11

Vienuoliktas vardas daugumoj apgyventas lietuvių, tai gi lietuviai demokratai, balandžio 9 dieną Chicagos Lietuvių Auditorijoje surengė savo masinį mitingą išnešti protestą prieš sauvalingą policijos ir sausųjų agentų. Minėtame susirinkime dalyvavo kongresmonas A. J. Sabath, gal vienas ir buvo iš svarbiausių kalbėtojų ir jojo išsireiškimas, galima skaityti pamatingu. Jis gana nupeikė prohibicijos elgėsius ir nurodė nereikalingumą 18 amendmento ir pridurė, kas sudarė tą blaivybę, o gi bažnytinės moterėlės ir kunigai ir tuli darbdaviai ,o iš to nekurie pasidarė gerą biznį.

Kongresmonas dedąs visas pastangas modifikuoti 18 amendmentą, kad butų geras alus ir vynas, bet nėra vilties, kad kas nors butų galima atsiekti. Žmonių buvo prisirinkę pilna svetainė, bet inteligentijos nei repestingų biznierių nebuvo matyti, daugiausia "minkštų gėrimų" biznieriai ir garsių ar tamsių krautuvėlių kumutės. Mat kiekvienas savo reikalus turi...

— M. K. Š.

Parsiduoda beveik naujas muro namas 5 ir 5 kambariai, ąžuolo trimingai su siluma, maudynėmis ir šiaip visokiais naujausios mados įtaisymais. 4-ri metai kaip statytas, 1 blokas nuo Marquette boulevardo. Kaina tiktai $11,500, Reikia įmokėti tik $1,000, likusius susitarsim.

Budavojam — Parduodam ir Mainom Namus ir Lotus

REAL ESTATE
Z. S. MICKEVICE & CO.
NOTARY PUBLIC
2505 West 63rd Street
Chicago, Ill.
Tel. Hemlock 0800

Phone Boulevard 2035
"Sveikinkit su Gėlėmis"
Urba Flower Shoppe
Skintos Gėlės, Augalai, Vestuvėms Bukietai.
Specializuojam Laidotuvėms Gėlėmis
3324 So. Auburn Avenue.

AUBURN AVE. GARAGE
Joseph Martinkus, Savininkas.
Atdaras dieną ir naktį
Parendavoja automobilius pagrabams, krikštynoms ir vestuvėms
3315 Auburn Ave., Chicago.
Tel. Boulevard 0120

O. K. TAILORS
Moteriški ir Vyriški SIUTAI
pasiųti sulyg mieros
Atliekamas Valymas
Prosinimas — Dažymas
Taisymas
10805 S. Michigan Ave.
Chicago, Ill.

VYRIŠKI IR MOTERIŠKI LAIKRODĖLIAI
SPECIALIS IŠPARDAVIMAS

SPECIALIS IŠPARDAVIMAS
$8.00 $8.00
GARANTUOTI VIDURIAI
Specialiai musų krautuvėj.
ALEX JUNEVICZ,
3317 So. Halsted St.,
CHICAGO, ILL.

Roseland Electric Constr. Co.
S. Chiuzelis
ĮVEDAMOS ELEKTROS ŠVIESOS
Parduodami Šviesoms Įtaisai
40 East 107th Street
Chicago, Ill.

B.R. PIETKIEWICZ & CO.
CONTRACTORS
REAL ESTATE
Statytojai Namų
TEISINGAS PATARNAVIMAS
Priimam Senus Namus į Mainą
2608 West 47th Street

Ką tik sugrįžo iš Lietuvos Naprapatas
Dr. P. P. Šimaitis

Lietuvoje per 18 mėnesių turėjo 2000 ligonių, davė 8000 Naprapatiškų gydymų, ypatingai su geromis pasekmėmis gydė mirštamas ligas.
2346 West 69th Street
Arti Western Avenue
Telefonas Republic 5877.
Valandos: nuo 9 iki 11 v. r., nuo 2 iki 4 val. p. p., nuo 6 iki 8 v. vakare.

BAIGDAMA DVIDEŠIMTS ANTRUS VEIKIMO METUS
"Birutė"
Su savo naujai susitvėrusia orkestra stato
Sekmadieny, Balandžio 21 d. 1929
Eighth Street Teatre
(Eighth Street and Wabash Avenue)
'Bailus Daktaras'
J. Eichbergo dviejų veiksmų komišką operą

p. Nora Gugienė.

Dalyvauja virš 100 žmonių: p. p. Biežienė, N. Gugienė, S. Čerienė, J. Balanda, P. Jakavičius, Dr. K. Kliauga, art. STASYS PILKA, J. Sarsevičius, A. Tvarijonas, "Birutės" vyrų ir mišrus chorai ir nauja "Birutės" orkestra.

Režisierius art. STASYS PILKA
Choro ir orkestros dirigentas
K. STEPONAVIČIUS

art. Stasys Pilka.

Puikus kostiumai, skambios dainos, daug juokų — tai bus žymiausias "BIRUTĖS" vakaras!
Pradžia 8 v. v. Už $1.00 gausit puikią sėdynę
Visus kviečia "BIRUTĖ"
Gatvekariai iš visų miesto dalių priveža prie pat teatro.

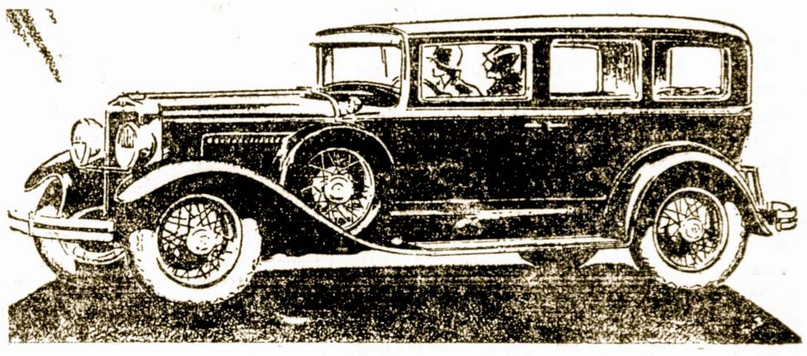

Pavasaris Jau Atėjo
JAU LAIKAS EITI Į BRIDGEPORT AUTO SALES IR PASIRINKTI AUTOMOBILĮ

Parduoda naujus PEERLESS 6 ir 8 cylinderių nuo $1195. iki $2360. Parduoda ant lengvų išmokesčių su įmokėjimu trečdalį. Ant vartotų automobilių duoda geriausius prekius. Pamatyk mumis pirmiaus.

Teipgi turime didelį pasirinkimą iš vartotų automobilių.

Vartotus automibilius parduodame ant mažų mėnesinių mokesčių.

Buick Sedan 1927	$650.00
Peerless Sedan 1928	750.00
Peerless Sedan 1927	650.00
Hudson Coach 1928	850.00
Essex Sedan 1928	450.00
Essex Sedan 1929	625.00
Essex Coach 1926	125.00
Peerless Coach	125.00
Hudson Coupe	75.00

Nauji ir seni karai parsiduoda ant lengvų išmokesčių.

Bridgeport Auto Sales
3222 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Telephone Victory 4929 Julius J. Janelunas, Sav.

CHICAGOJE

Šiaurės Lietuvai Šelpti Komitetas.

Šiaurės Lietuvai Šelpti Komitetas po globa A. L. T. Sandaros Valdybos įvyko susirinkimas, balandžio 21 dieną, 1929 metais, Sandaros Kliubo svetainėje, 3331 South Halsted Street, Chicago, Ill. Šiame susirinkime tapo nutarta keliatas gerų nutarimų. Nutarta surengti masinį susirinkimą su programu. Svetainė yra paimta, Chicagos Lietuvių didžiulė Auditorija ant 17 d. gegužės. Taigi komitetas deda didžiausias pastangas išjudinti į darbą visus lietuvius Amerikoje, kad pagelbėtų Šiaurės Lietuvos badaujančiai liaudžiai nuo nederliaus, 1928 metų.

Vincas F. Andriulis, Rašt.
1971 Canalport Avenue,
Cricago, Illinois.

Vakarienė Su Programu

Balandžio 20 dieną, Šv. Mataušo draugystė, Chicagos Lietuvių Auditorijoj rengia puikią vakarienę su programu. Praeityje ši draugija visuomet surengdavo gerus ir pasekmingus vakarus, tai ir netenka abejoti, kad ji tai padarys ir šį kartą ir todel, kas atsilankys, turės gerą laiką ir bus pilnai patenkintu. Taigi nepamirškite virš minėtos dienos ir skaitlingai dalyvaukit.

Visus nuoširdžiai kviečia
Rengėjai.

Pasikalbėjimas Su Bridgeport Clothing Co.

Savininko p. J. Petrausko klausiu, kaip biznis, ponas, Tamstoms?. Tai neblogai, žinoma, aš visada parduodu overkautus ir siutus, bet dabar turiu labai gerų vyriškų siutų ir yra geros medžiagos, gerai padaryti pagal šios mados. Žinoma, aš esu jau gerai patyręs tame biznyje per 12 metu, kaip esu prie drabužių, tai aš permatau pagal kostumeriaus kokis jam tiks geriaus ir tikrai žinau, jisai bus tuom užganėdntas. Žinoma dar yra dalykas, kad musų broliai lietuviai tai kad perka ką, tai jiems turi duot jau gerą matarijolą ir gerą ir tvirtai padarytą, taip aš ir darau: perku, kad butų geras, kaip sako štopas, ir mano kostumeriai sykį pirkę, tai aš žinau, kad ir vėl ateis prie manęs pirkt. Aš dabar turiu tuos beveik savo kostumeriais per kelis metus, kad ir yra daug išsikėlę toliau nuo Bridgeporto gyvent, bet dar manęs tai nepamiršta, kaip tik reikia siuto ar top-kauto, visi atsilanko į Bridgeport Clothing kompanijos štorą. Tai ir aš matau, kad nešioja lietuviai gražius siutus, paklausiu, kur pirkai, atsako, kad Bridgeport Clothing štore ir pagiria, kad gražiai pristovi, tikrai, kaip butų darytas ant užsakymo tam žmogui, bet žinoma, kad savas savam vis geriau ir pritaiko, taigi ir p. J. Petrauskas jau, kaip sakos, yra biznyje per 27 metus. Pirm drabužių štoro laikė bučernę ir grosernę per 15 metų, dabar jau kaipo laiko drabužių štorą yra 12 metų. Per tiek metu gerai gali gaut gerą patyrimą biznyje budamas, bet daug ir priklauso nuo jo ypatos, kiek gal permatyti žmonių reikalavimus. Bet p. Petrauskas yra ištikrųjų, geras biznierius ir yra ypatiškai geras žmogus, taigi vsada gražiai, mandagiai, maloniai kalbą, taip kad yra kožnam malonu atsilankyti prie tokio biznieriaus, kada yra reikalas ką pirkt. Žinai, kad busi gerai užganėdintas. Taip ir p. Petrauskas sako, kad savas pas savą, delto, tai turi buti ir su prekės nuolaida ir duot tikrai gerą goods. O reporterio obalsis tada: Šur Good.

p. J. Nakrošis.

Čia viršuje matote paveikslą vieno iš nedaug sekmingų biznierių. Ponas Nakrošis yra vienas iš didžiausios lietuvių krautuvės netik Chicagoje, bet gal ir visoje Amerikoje, Peoples Furniture kompanijos bordo narys, iždininkas ir businties naujos krautuvės, kuri jau yra baigiama statyti ant 63 ir Maplewood gatvių menedžeris. Taipgi jis yra stambiausias kompanijos šėrininkas, p. Nakrošis yra teisingas, linksmas ir rimto budo žmogus ir geras biznierus. Žmogus jau kartą turėjęs su juomi reikalą pasiliks jojo kostumeriu ant visados. Kalbant apie People Furniture kompaniją reikia pripažinti, kad ir kiti kalbamos kompanijos dalininkai yra pirmos rušies žmonės ir pasitaikius progai pakalbėsiu ir apie kitus.

Ponas Nakrošis taipgi yra Sandarietis ir dalininkas Sandara Publishing Co. Taigi Sandariečiai bei "Sandaros" skaitytojai reikalui prisėjus remkite savuosius biznierius.

Rep.

BROLIAI LIETUVIAI!

Jau daug buvo rašyta musų spaudoje apie Šiaurės Lietuvos gyventojų kančias nederliaus dėlei. Daug buvo ir yra kalbama, bet iki šiol dar nieko arba labai mažai veikiama. Čia galima priminti senovės lietuvių patarlę: "Sotus alkano neatjaučia".

Patys gyvendami gerose sąlygose užmirštame apie musų tėvynainius, badaujančius Šiaurės Lietuvoje. Jau laikas mums susirupinti jų likimu ir suteikti jiems pagalbą.

Įvykdymui šio svarbaus tikslo, po vadovyste Praloto M. L. Krušo Chicagoje, balandžio mėnesio 5 dieną Šv. Jurgio svetainėje įvyko veikėjų pasitarimas, kuriame buvo svarstomas Lietuvos šelpimo reikalas ir nutarta sušaukti viešas susirinkimas, kuriame bus perstatyti šelpimo planai išrinktas nuolatinis Lietuvai šelpti Komitetas.

Žemiau pasirašiusieji laikinojo komiteto nariai šiuomi atsišaukia į Jus Chicagos ir apylinkės lietuvius, į draugystes ir pavienius veikėjus, kuriems rupi Lietuvos reikalai ir Jos likimas atvykti į viešą susirinkimą, kuris įvyks sekmadienyj š. m. balandižo mėnesio 21 dieną, 2:30 po pietų Švento Jurgio parapijos svetainėje, 32nd Place ir Auburn Avenue, Chicago, Ill.. Šiame susirinkime bus nustatyti šelpimo planai ir išrinktas šiam darbui varyti nuolatinis komitetas.

Šis susriinkimas šaukiamas sekmadienyj po pietų, kad duoti galimybės atvykti iš tolimesnių apylinkių lietuviams, kaip tai iš Milwaukee, Racine, Waukegan, Melrose Park, Maywood, Harvey, tS. Charles, Steger, Rockford, Cicero, ir kitų apylinkių.

Lietuviai, dar vieną pastangą padarykime šiame svarbiame momente. Lietuva laukia iš musų pagalbos. Amerikos lietuviai didesnius dalykus praeityje nuveikė tėvynės labui, tai ir šiandiena, kada musų broliai lietuviai šaukiasi į mus Amerikos lietuvius pagalbos neatsisakykime ir šį sykį ir neužvilkime jų vilčių.

Todel, kad tiktai atjauičame dabar Šiaurės Lietuvoje badaujančius, atvykite į viršminėtų nepaprastą susirinkimą.

Kvietimo Komisija:
Pralotas M. L. Krušas,
Adv. F. P. Bradchiulis,
S. Kodis,
N. C. Krukonis,
V. M. Stulpinas,

Sandaros Kliubo Susirinkimas.

Organizatyvis susirinkimas Sandaros Kliubo įvyks Penktadienyj, Balandžio 26 dieną, 1929 metais, 8:30 valandą vakare, Sandaros svetainėje, 3331 South Halsted Street.

Tame susirinkime bus rinkimas valdybos ir komitetų. Be to bus nustatytas programas tolesniam veikimui. Visi nariai ir draugai kviečiami atsilankyti.

J. J Hertmanavičius,
Veikiantis Pirmininkas

GARSINKITĖS SANDAROJE

LENTOS IR IŠDIRBTAS MEDIS.
Balsamo Vilnos — Celeteksas — Cedrinės Lentelės
Išmušimui — Cedriniai Stulpai — ARŽUOLO ir KLEVO
GRINDYS — Stogams Dengti Medžiaga — Plaster Boards,
Tile Boards del toiletų — Wall Boards
PUIKI MEDŽIAGA TINKAMOMIS KAINOMIS.
RITTENHOUSE & EMBREE CO.
35th Street and Racine Avenue.

NAUJAS IR NAUDOTAS LOMBERIS
Durys—Langai—Stogai—Plaster Boards—Plumbing
ANT LENGVŲ IŠMOKESČIŲ
Atdara nuo 9 iki 1 val.
Mes Statome Garadžius
ACE WRECKING & LUMBER CO.
9432 Vincennes Avenue Beverly 4900

EXTRA! EXTRA! EXTRA!
Didelis Bargenas
Parsiduoda bučernė ir grosernė labai pigiai. Biznis išdirbtas per daug metų. Priežastis savininkas yra kitame biznyje ir todel nori greitai parduoti, nes kitas biznis neleidžia jam tinkamai prižiurėti šį biznį. Randa pigi, lysas 5-kiems metams.
Taigi interesuoti kreipkitės tuojaus,
J. JANELIUNAS
3222 So. Halsted Street, Chicago, Ill.

Telephone Boulevard 7078
JAGIELLO PHARMACY
John Kazlauskas, Savininkas
Pas mus galite gauti įvairių gydnolių ir visokių žolių ir šaknų.
4559 South Hermitage Avenue Chicago, Ill.

Bus. Phone Boul. 0406 Res. Phone Boul. 0527
S. A. ZOLP
Carpenter and
GENERAL CONTRACTOR
Business 3331 South Halsted Street
Residence 834 West 33rd Street

STULPINO
EKSKURSIJOS LIETUVON
WHITE STAR LINIJA
Laivu BELGENLAND, Birželio-June 1 d.
Kurie norite ankščiau važiuoti Lietuvon, gialte važiuoti Baltic America Linija laivais; tiesiai Klaipėdon.
LITUANIA — May 18 dieną
ESTONIA — May 29 dieną.
LITUANIA — June 18 dieną.
Tolesnės Ekskursijos bus paskelbta vėliaus.
Kurie manote šį metą aplankyti Lietuvą, jau laikas yra pasirupinti pasportus, pagryžimo dokumentus ir kitus reikalingus popierus. Visi nepiliečiai gauna Amerikos Valdžios LEIDIMUS ant vienų metų, aplankyti savo mylimą tėvynę Lietuvą ir atgal pagryžti. Tad, kas galite važiuokite vakacijas praleisti pas savo gimines Lietuvon. Rašykit arba atvažiuokite pas:
V. M. STULPINAS
3255 So. Halsted Street Chicago, Ill.
Registruotas Notaras Tel. Victory 6122
Kas norite taupyti pinigus, galite pradėti bile kada mokėdami į Lietuvos Vyčių Spulką kuri, laiko savo surinkimus kas Utarninką nuo 7 iki 9 val. vak., V. M. Stulpino ofise.

Advokatai

K. GUGIS
ADVOKATAS
Miesto Ofisas
127 N. Dearborn St.,
Room 1111
Telefonas Central 4411
Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų
Gyvenimo vieta
3323 South Halsted Street
Tel. Boulevard 1310
Val.: nuo 6 iki 8 val. kiekvieną vakarą, išskyrus ketvergą.
.. Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto ..

$1,000.00 iki $5,000.00
Gyvasties apdrauda be medikalinės egzeminacijos, sveikiems, žmonėms nuo 17 iki 50 metų amžiaus.
Kompanijos Turtas virš $450,000,000.00
Del platesnių žinių kreipkitės pas:
K. J. PHILLIPS
(Filipavičius)
751 West 31st Street
Telephone Victory 6280
Ofiso valandos nuo 9 ryto iki 11 ir nuo 5 val. vak. iki 9 val. vakare.

Lietuvių Radio Dirbtuvė
Išdirba aukščiausios rušies radios. Mechanizmas pilnai garantuotas. Galima pagauti aiškiai tolimiausias stotis. Išvaizda jų artistiška. Klauskit pas radio pardavėjus, o jeigu jie neturi, tai kreipkitės pas mus.
B. & J. Electrical and Radio Engineering Laboratories, Inc.
6819 So. Western Avenue
CHICAGO, ILL.
Phone Hemlock 9149

Graboriai

S. D. LACHAVICZ
Lietuvis Graborius ir Balzamuotojas.
Patarnauju laidotuvėse kuopigiausiai. Reikale meldžiu atsišaukti, o mano darbu busite užganėdinti.
2314 West 23rd Place
Tel. Roosevelt 2515 ir 2516

Tel. Yards 1138
Stanley P. Mazeika
LIETUVIS GRABORIUS
Automobilius galima gauti visokiems reikalams.
3319 Auburn Av. Chicago.

J. F. RADŽIUS
Pigiausias Lietuvis Graborius Chicagoje.
Laidotuvese patarnauja geriausia, ir pigiau negu kiti; todel, kad jis priklauso prie grabų išdirbystės.
Ofisas: 668 West 18th Street,
Telephone Canal 6174
Skyrius: 3238 S. Halsted St.,
Telephone Victory 4088.

Phone Boulevard 4139
A. MASALSKIS
Musų patarnavimas laidotuvėse ir kitokiame reikale visuomet esti sąžiningas ir nebrangus todel, kad neturime išlaidų užlaikymui skyrių.
3307 Auburn Avenue
CHICAGO, ILL.

J. LULEVIČIUS
Lietuvis Graborius ir Balsamuotojas
3103 S. Halsted St., Chicago.
Telephone Victory 1115

Turint reikalą su šermenėmis kreipkitės pas Naująjį Graborių; — busit pilnai patenkinti ir tinkamai aprupinti. Nes turiu gerą patyrimą Balsamavime bei laidotuvėse. O pigumą, mandagumą ir simpatiškumą patirsite patys. Didelė koplyčia veltui.

Phone Boulevard 5203
I. J. ZOLP
Graborius
Privatiškas Ambulansas
Automobilių patarnavimas visokiuose reikaluose dieną ar naktį
1646 West 46th Street
CHICAGO, ILL.

ADVOKATAI

A. A. OLIS
ADVOKATAS
11 S. La Salle St., Room 2001
Telephone Randoph 0331 — 0332
Val. nuo 9 ryto iki 6 v. v.
3241 South Halsted Street
Telephone Victory 0562
7-9 val. vak. apart Panedėlio ir Pėtnyčios.

Julius P. Waitches
LAWYER
52 East 107th Street
CHICAGO
Phone Pullman 5950

JOSEPH J. GRISH
ADVOKATAS
4631 S. Ashland Ave., 2nd
Telef. Boulevard 2800
Residencija
6515 So. Rockwell Street
Telef. Republic 9723

John Kuchinskas ir Balys F. Mastauskas
Lietuviai Advokatai
2221 West 22nd Street
Arti Leavitt Street
Telfonas Canal 2552
Valandos nuo 9 ryto iki 8 vakare, Seredoj ir Pėtnyčioj nuo 9 iki 6 vak.

Phone Franklin 2460
Leonas S. Mikelonis
ADVOKATAS
10 South La Salle Street
Vakarais nuo 6 iki 9 valandai
3315 So. Halsted Street
Telephone Boulevard 3697

DAKTARAI

Tel. Republic 2266 — Hemlock 2010
DR. K. DRANGELIS.
DENTISTAS
Valandos: nuo 10 ryto iki 8 vakaro
išskiriant Trečiadienį
X-Ray Diagnosis Ultra-Violet Radiation Therapy
2417 West 63rd Street
(arti Western Avenue)

Ofiso ir Res. Tel. Boulevard 5913
DR. A. J. BERTASH
3464 South Halsted Street
Ofiso valandos nuo 1 iki 3 po pietų ir nuo 6 iki 8 val. vakare

Res. 3201 South Wallace Street
Telephone Republic 0083
DR. V. B. MILAS,
DENTIST
3559 West 63rd Street
Corner Rockwell St
Hours. 9 — 12, 1 — 5, and 7 — 9.
Trečiadieniais ir Šventadieniais pagal sutartį.

Phone Canal 2118
Ofiso calandos nuo 6 — 8 v. vak.
DR. A. L. YUŠKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
1900 South Halsted Street,
Residencija:
4193 Archer Avenue
Valandos nuo 2 — 4 po pietų.
Norintieji matyti prieš piet, pasšaukite telefonu
Telephone Lafayette 0098

DR. J. J. KOWARSKAS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Ofisas: Kambarys 3.
2403 West 63rd Street
Telefonas: Prospect 1028
Namai ir Ofisas:
2359 South Leavitt Street,
Telefonas: Canal 2330
Ofiso valandos:
nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9.
Nedėliomis sulyg susitarimo.

Tel. Hemlock 8151
DR. V. S. NARYAUCKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2435 West 69th Street
Valandos:
Nuo 9 iki 12 ryto;
Nuo 2 iki 5 po pietų
Nuo 6 iki 9 vakare.

Tel. Victory 6279
DR. G. SERNER
Lietuvis Akių Specialistas

Valandos: nuo 1 iki 8 vakare
Nedėlioj nuo 10 iki 1
3265 South Halsted Street

Tel. Lafayette 5793
Dr. A. J. Javois
Office: 4459 So. California Ave.
Val.: 2 iki 5 po pietų, 7 iki 9 vak.
Nedėlioje pagal sutartį

Tel. Lafayette 4146
A. K. Rutkauskas, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4442 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL

Tel. Brunswick 0624
DR. A. J. GUSSEN
LIETUVIS DENTISTAS
1579 Milwaukee Avenue.
Valandos: 9—12, 1—5, 6—8:30
Sekmadieniais pagal susitarimą.

Phone Hemlock 2061
DR. JOSEPH KELLA
DENTISTAS
Gas Extraction
6558 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Valandos: 9 ryto iki 9 vakaro
Nedėlioms nuo 9 iki 12.

Telephone Lafayette 5820
Dr. J. A. PAUKŠTYS
DENTISTAS X-RAY
4193 Archer Avenue

Office Boulevard 7042
DR. C. Z. VEZELIS
LIETUVIS DENTISTAS
4645 South Ashland Avenue
Ant Zaleskio Aptiekos
CHICAGO, ILL.

Phone Victory 7188
DR. M. ZILVITIS
DENTISTAS
3243 So. Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Phone Canal 6222
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: 1-3 ir 7-8; Ned. 10-12 ryte
Rezidencija 6640 S. Maplewood Ave
Tel. Republic 7868
CHICAGO, ILL.

A. L. DAVIDONIS, M. D.
4910 So. Michigan Ave.
Tel. Kenwood 5107
Valandos
nuo 9 iki 11 val. ryte;
nuo 6 iki 8 val. vakare
apart šventadienio ir ketvirtadienio

Dr. A. J. Karalius
Gydytojas ir Chirurgas
3147 So. Halsted St.
Tel. Calumet 3294
Ofiso valandos:
nuo 9 iki 12 dienos ir
nuo 2 iki 9 vakare.

A. MONTVID, M. D.
1579 Milwaukee Ave., Room 209
Kampas North Ave. ir Robey St.
Val.: 1—3 po pietų, 6—8 vak.
Telephone Brunswick 4983
Namų telefonas Brunswick 0597
Ultraviolėtinė šviesa ir diathermu

Tel. Canal 6764 Virginia 0380
DR. A. RAČKUS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Ligonius priima kasdieną nuo pietų ir 8 val. vakaro
Nedėliomis ir seredomis tik iškalno susitarus
Ofisas ir Laboratorija ir X-RAY
2130 West 22nd Street
CHICAGO, ILL.

Phone Boulevard 1401
DR. V. A. ŠIMKUS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
3343 So. Halsted St.
VALANDOS:
nuo 2 iki 4 P. M. nuo 7 iki 9 P. M.
Nedėlioj nuo 10 iki 12 A. M.

Ofiso Telefonas Victory 7188
Gyvenimo Telefonas Hemlock 2615
DR. P. M. ZILVITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3243 S Halsted. St., Chicago.

Telephone Boulevard 7820
DR. M. STRIKOL'IS
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas:
4601 So. Ashland Avenue
Valandos: 2 iki 4 ir 6 iki 8 vakare.
Nedėliomis 10 iki 12 dieną
Rez. 6641 So. Albany Avenue
Tel. Prospect 1930

Phone Pullman 0621
Dr. Lewis H. Lippman
PHYSICIAN and SURGEON
11439 Michigan Avenue
CHICAGO, ILL.
Valandos:..
nuo 1 iki 2 po pietų,
nuo 6:30 iki 8 val. vak.
Nedėliomis nuo 10 ryto iki 1 po piet.